Զ. Տ. ԼՐԻ 1705 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 11 ՀՈՒԻ 4382 — Հ. Տ. 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՋՐ. 6 ՍԷՖԷՐ 1307 ԶՈՐԵԲՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՊ ՈՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آروه‌لك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէքի	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան գրանց	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ուղարկուած գումարը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն հետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԵՒՐՈՊԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Այս օրերս Պերլինի մէջ հրատարակել սկսաւ նոր և կարեւոր հանդէս մը, որուն կ'աշխատակցին գերմանական արդի գրականութեան երեւելի գրիչներն։ Առաջին թիւոյն մէջ կայ քաղաքական յօդուած մը, յորում կ'ելս լուրջ, կ'ելս զուարճաբան ոճով կը խօսուի Ֆրանսայէ բաժնման վրայ։ Հեղինակը կ'ենթադրէ առաջիկայ ֆրանքո-գերմանական պատերազմը։ Ֆրանսա բնականապէս կը յաղթուի, բայց Գերմանիա եւս ուժասպառ կ'ինայ հզօր ճիգէն ետքը զոր կ'ընէ Ֆրանսայի յաղթելու համար։ Այս մեծ պատերազմ չատ տխուր եղաւ։ «Զօրքերն Հուրրաներ կ'արձակէին իբր թէ զօրահանդէսի մէջ, բայց առանց եռանդեան։ անծուխ վառօդն և հեղձուցիչ նիւթերը նպատեր էին անձնական քաջութիւնն անհետացնելու։ Պատերազմը տեսակ մը երկարաշարժ եղաւ։» Խնդիր է արդ խաղաղութիւնն ապահովել։ Հարկ անհրաժեշտ է պղտիկցնել Ֆրանսան, որպէս զի ուրիշ անգամ չկարենայ խռովել Եւրոպոյ խաղաղութիւնը։

Գերմանիա Եւրոպոյ կողմէ բան չառնուր Ֆրանսայէն։ «Գերմանիա զզուած էր Ֆրանսական գաւառի մը տիրելէն, և այլ եւս չէր յօժարեր ի չոչափման դնուիլ Ֆրանսական հոդի հետ»։ Գերմանիա ուրեմն կ'առնու զգէղայիր, որ գերմանական գաւառ մը կը դառնայ, նաև զմատակարար։ Ի Թունուզ Իտալիա կը յաջողիէ Ֆրանսայի, «զի Թունուզի Գէյը, փոխանակ 700 անդամէ բաղկացեալ երեսփ. ժողովոյ մը, նախաձեռար կը համարէր թագաւորի մը հովանաւորութիւնը վայելել»։ Փորթուկալի կը տրուին Ֆրանսական Սենեկամպիա և Կասոն։ Գերմանիա Զինաստանի կուտայ զԱնամ, զԹոնքին և զԹանկոճ, և Ֆրանսական միւս դաղթականութիւններն տալա և անմաքս նաւահանգիստ կամ քաղաք կը հռչակէ, և միայն Նոր-Քալիտոնիան, ոճրագործաց աքսորավայրը, կը թողու Ֆրանսայի։

Եւրոպոյ կողմէ, Ֆրանսայի բաժանումն աւելի դիւրաւ կը կատարի։ Քորսիքա բնականապէս Իտալիոյ կը տրուի։ Մէթերկրականի և Ալպեանց կողմէ Ֆրանսական 17 գաւառներ, իրենց եօթն միլիոն բնակչօք, կը տրըուին Իտալիոյ։ Փիրէնեան լեռանց եւ Ատլանտեան Ովկիանոսի կողմէ 23 գաւառներ ալ կը տրուին Սպանիոյ։ Սպանիա ի սկզբան կը դժկամակի հող առնուլ Ֆրանսայի նման բարեկամ ազգէ մը։ Բայց Գերմանիա կը ցուցնէ սպանիացի աշխարհավարներուն թէ Ֆրանսա կը շարունակէ հիւրընկալութիւն ընծայել Զորիլլայի նման յեղափոխականի մը, որ թշնամի է Սպանիոյ արքայական գերդաստանին։ Զուիցերիոյ կը տրուին սահմանակից չորս գաւառներ, և Պելժիոյ բաժնին կ'ինան արեւելեան և հիւսիսային 16 գաւառք Ֆրանսայի, այնպէս որ զուիցերեան և պելժիական բաժինք կը դրաւեն Գերմանիոյ սահմանակից գաւառները։ Ինսսուն գաւառներէն Ֆրանսայի կը մնան 28։ Բայց Ֆրանսացիք անմիաբան են իրենց մէջ։ Վերստին կուսակցութեանց կը բաժնուին, և այս 28 գաւառք երեք պետութիւններ կը կազմեն, թագաւորութիւն Վանտէի, Հանրապետութիւն Ալանսոնի և Հանրապետութիւն Փարիզի։

«Ժողովրդոց ոգին իրենց ծիծաղին մէջ կ'անդրադառնայ», ըսած է Կէօթէ, և Գերմանաց բարձանքն ալ իրենց նոր հանդիսին այս տարօրինակ յօդուածէն կ'երեւի։ Բայց եթէ Պուլանժէութեան յաղթանակն երկիւղ կը պատճառէր նոր խառնաշփոթութեանց դուռ բանալու, հանրապետական յաղթանակը բովանդակ Եւրոպոյ մէջ կը նկատուի խաղաղութեան երաշխաւորութիւն մը, որ գերմանական հանդիսին դուշակած տխուր պատահականութիւններն ամլութեան կը դատապարտէ։ Գերմանը չէն ծածկեր թէ Պուլանժէ զօրավարին յիշխանութիւն անցնելուն կը փափաքէին։ զի Պուլանժէի հրամանաց ներքեւ ֆրանսական պատերազմ Գերմանիոյ դէմ՝ գերմանական նոր յաղթութեան մը ապահովագոյն միջոցը պիտի լինէր։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Ի Փարիզ Առեւտրական Սակարանի մը բացման հանդէսը կատարեցաւ նախագահութեամբ Պ. Թիռառի։ Գեղեցիկ չէնք մ'է այս, Ցորենի նախկին Շուկային տեղւոյն վրայ։ Մեծ դրան վրայ գործուած են քանդակներ, որք կը ներկայացնեն Փարիզ քաղաքը, շրջապատեալ Վաճառականութեամբ, ճարտարութեամբ, Գեղարուեստիւք և երկրագործութեամբ։ Պ. Թիռառ իւր բանախօսութեամբ զարմանք յայտնեց որ Փարիզի պէս առեւտրական կարեւոր կեդրոն մը ցայս վայր զուրկ մնացած էր Վաճառականութեան Պորսայէն, մինչ գրէթէ ամեն օտար վաճառաշահ քաղաքներ և նոյն իսկ Ֆրանսայի ծովեզերեայ և արհեստագործ մեծ քաղաքներ ունին այսպիսի Սակարաններ, ուր վաճառականք օրինաւորապէս կրնան գումարիլ, և վաճառաց ընթացքն իմանալ և որոշել, գերծ շահադիտական ունակութիւններէ։ Վաճառականութիւնն ազատ է օրինաց սահմանին մէջ, բայց Պ. Թիռառ կը յուսայ որ Փարիզի վաճառական մարմինն իւր աւանդութեանց հաւատարիմ մնալով՝ պիտի շարունակէ լուրջ և օրինաւոր գործառնութեամբք զբաղիլ, մերժելով մնացածին շահադիտութիւններն, որք՝ իրենց պատճառած ուղղակի վնասներէն զատ՝ կը խեղաթիւրեն վաճառայ ճշմարիտ արժէքն, արուեստական անկումներ կամ բարձրացում պատճառելով դնոց վրայ։ Փարիզի Առեւտրական Սենեակն արդէն բարւոք ծառայութիւն մատուցած է՝ ուշադրութիւն դարձնելով առեւտրական կրթութեան վրայ։ Ֆրանսայի դրացիք իրենց տղայոց կը սովրեցնեն օտար լեզուներ, կը հրահանգեն զանոնք ի մասին դրամական խնդրոց, առեւտրական աշխարհագրութեան և կարեւոր բաղդոյն երկրաց տնտեսական կանոնադրութեան և օրինաց, —նիւթեր որք անծանօթ էին ի Ֆրանսա, մինչեւ որ Փարիզի Առեւտրական Սենեակն և քանի մը քաղաքապետութիւնք մնցուցին զանոնք վարժարանաց մէջ։ Պ. Թիռառ կը ցաւի որ Ֆրանսացիք թէև առաջնակարգ արտադրիչներ են, չատ յաջողակ վաճառականներ չունին։ Բայց առեւտրական մրցումը խստիւ զգալի է ֆրանսական հրապարակին վրայ, և ժամ է որ իրենց առեւտրական կրթութիւնը բարւոքելու, իրենց առեւտրական դրութիւնը զարգացնելու մասնաւոր խնամ տանին Ֆրանսացիք։ Իւր ներքին զարգացման աշխատելու մեծագոյն դիւրութիւն ունի Ֆրանսա հիմակ որ (չնորհիւ հանրապետական յաղթութեան) ներքին խաղաղութիւնն ապահովուալ է լիովին։ Պ. Թիռառի այս խօսքեր ջերմապէս ծափահարեցան, և նուագախումբն Մարսէյեզն հնչեցուցին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

Վիլհէլմ Կայսր, ընդունելով Միացեալ Նահանգաց նոր դեսպանը՝ Պ. Ֆիելիս, անգլիերէն խօսեցաւ, ջերմագին համակրութիւն արտայայտելով ամերիկեան ազգին վրայ։

«Ձեմ երկբայիր որ գերմանական և ամերիկեան ազգաց միջեւ բարեկամական դարաւոր յարաբերութիւնները պահպանելու նպատակաւ ձեր ճգունք յաջողութեամբ պիտի պսակուին։ Մանկութենէս ի վեր ամենաջերմ սքանչացումի ենթարկեցայ հզօր ձգտումներ տածող այն մեծ հասարակութեան համար որոյ ներկայացուցիչն էք։ Թէ՛ խաղաղութեան և թէ պատերազմի ժամանակ Ամերիկայի պատմութեան ուսումն միշտ մեծ հետաքրքրութիւն ազդած է ինձ։ Ամերիկացիները նշանաւոր հանդիսացնող բազմաթիւ կարեւոր բարեմասնութեանց մէջ աշխարհի ուշադրութիւնն ամենէն աւելի իրենց վրայ կը հրաւիրեն իրենց ձեռնարկութեան ոգին, բարեկարգութեան սէրն և հնարիչ հանճարը։ Գերմանք Միացեալ Նահանգաց ժողովրդեան յարեալ են այնչափ աւելի համակրութեամբ որչափ սերտիւ միացեալ են Հիւսիսային Ամերիկացւոց հետ ցեղային կապերով։ Երկուց ժողովրդոց տիրող զգացումն է ազդակաութեան զգացումն, որ եւս աւելի կը մտերմացնէ իրենց յարաբերութիւնները։» Կայսրն, յետ պաշտօնական ընդունելութեան, շատ մտերմաբար տեսակցեցաւ դեսպանին հետ։

ՆԱԹԱԼԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ Ի ՊԵԼԿՐԱՏ

Պելկրատ, 30 սեպտ.—Նաթալի թագուհին որ երեկ երեկոյ հասաւ Պելկրատ, խուռն բազմութեան կողմէ խանդավառ ընդունելութիւն գըտաւ։ Փողոցները դրօշներով զարդարուած էին։ Ցիսունի չափ տիկնայք յատուկ չոգենաւով ընդառաջ դացած էին։ Թագուհին արքայական պալատը չիջաւ, այլ հիւրընկալեցաւ իւր լաւագոյն բարեկամուհեաց միոյն՝ Տիկին Պիւսէվիչի կողմէ։ Ո՛չ մէկ պաշտօնական անձնաւորութիւն ներկայ էր ընդունելութեան։ Ալեքսանդր թագաւորին հետ տեսակցութիւնն հաւանօրէն վաղը տեղի պիտի ունենայ։

—Պելկրատ, 30.— Պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ։ «Բանի որ թագուհին կուգայ առանց կանխաւ համաձայնութիւն դոյացնելու ի մասին իւր յարաբերութեանց Աբքունեաց հետ, հանդիսական ընդունելութիւն չպիտի լինի։ Ալեքսանդր թագաւորին մայր-թագուհւոյն հետ անձնական յարաբերութեանց ապագայ կարգադրութիւնը կը պատկանի Միլան նախորդ թագաւորին, ըստ 72րդ յօդուածոյ Սահմանադրութեան։»

—Վիեննա, 30.—Բուդապէշտ Փէշտէ, Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան թերթը, կ'ըսէ։ «Ալեքսանդր թագաւորին Նաթալի թագուհւոյն հետ տեսակցութիւնն այսօր տեղի պիտի ունենայ, ըստ հրահանգաց Միլան նախորդ թագաւորի, ի ներկայութեան թագաւորին կառավարիչ Պ. Ռոքիչի և առաջին թիկնապահ Սերիչի։ Թագուհին դեռ կը մերժէ հաստատ խոստում տալ թէ միայն առժամանակեայ կերպիւ պիտի բնակի Պելկրատի մէջ, թէեւ յառաջադոյն խոստումներ բրած էր այս մասին Միլան թագաւորին։»

—Պելկրատ, 30.—Նաթալի թագուհին երեկ իրիկուն ընդունեց ռուս դեսպան Պ. Փերսխանիի այցելութիւնն, և յետոյ Պ. Ռիսթիչի մէկ կարճ այցելութիւնը։

ՍԵՐԲԻԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պելկրատ, սեպտ. 30 թուով հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Սքուփչինայի նոր ընտրութեանց մէջ Արմատականք ջախջախիչ մեծամասնութիւն ստացած են, որով 102 Արմատականք ընտրուած են ընդդէմ 15 Ազատականաց։

Ազատականք Պ. Ռիսթիչի կուսակցութիւնն են։ Արմատականք բուն ժողովրդային կուսակցութիւնն են։ Այս երկու կուսակցութիւնք Աւստրիոյ հակառակ և Ռուսիոյ բարեկամ են։

Իսկ Պ. Կարաշանինի «յառաջդիմական» կամ լաւ եւս «պահպանողական» կուսակցութիւն, որ ի Սերպիա հակառուս տարրը կը ներկայացնէ, վերջերս բոլորովին տեղի տուած էր միւս երկուց կուսակցութեանց առջեւ, որով և ընտրելի չէր ներկայացուած Սքուփչինայի ընտրութեանց առթիւ։

ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՅԱԴՐԱՑ ՓԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄԷՋ

Փարիզ, 29. — Արուեստահանդէսին մէջ զանազան նիւթեր ի ցոյց դնող յաջողագոյն արուեստագէտներուն, ճարտարագործներուն և այլոց որոշեալ մրցանակներն այսօր բաշխեցան յատուկ հանդիսիւ Ճարտարութեան Պալատան մէջ, և Պ. Բառնօ և Պ. Թիռառ ճառեր արտասանելով, ըսին թէ կը յուսան որ Արուեստահանդէսը հանդարտութեան դարաշրջանի մը պիտի բանայ Ֆրանսայի, և Ֆրանսայի բոլոր հիւրերը՝ զինք լաւագոյնս ճանչցած լինելով այժմ՝ իրենց հետ պիտի տանին լուսամիտ տպաւորութիւններ, որք նպաստաւոր կերպիւ պիտի ազդեն ժողովրդոց յարաբերութեանց վրայ։ Արուեստահանդէսն այսպէս պիտի ծառայէ խաղաղութեան և մարդասիրութեան մեծ դատին։

ԶԱՐԵՒԻՉԸ ՓԱՐԻԶ ՊԻՏԻ ՉԵՐԹԱՑ

Ռուսիոյ դահաժառանգին այցելութիւնը Փարիզի Արուեստահանդիսին, որոյ վրայ մեծ յոյսեր կը դնէին Ֆրանսացիք, տեղի պիտի չունենայ։ Ռուսիա, Ֆրանսայի հետ մտերմական յարաբերութիւններ տածելով հանդերձ, չուզեր շատ յառաջ երթալ եւ Գերմանիոյ հետ իւր յարաբերութիւնները բոլորովին խանգարել։ Զարեւիչը Փարիզ զրկել պարզապէս թշնամական ցոյց մը պիտի լինէր Գերմանիոյ դէմ։ Գերման դիւանագիտութիւնն յաջողած թուի լինել այս անգամ այցելութեան առաջքն առնելու։ զի ահա նոր իւր սեպտ. 29 թուով կը յայտարարէ թէ Զարեւիչը Փարիզ պիտի չերթայ։

ԳԵՐԵԱՅ ՏՈՒՐԵՒԱՌՆ ԵՒ ԶԱՆԶԻՊԱՐԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

Սպասելով որ Պրուսէլի միջազգային Դեսպանաժողովն աւելի հիմնական որոշումներ որոշէ դերեաց տուրեւառին ջնջման համար, Գերմանք որոշեցին իրենց մասին բառնալ Ափրիկէի արեւմտեան եղերաց նաւային պաշարումն, որոյ նպատակն էր խափանել դերեաց փոխադրութիւնն արաբական նաւերուն միջոցաւ։ Պերլինէ 29 սեպտ. թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Փէշտ արքունի լրաբեր նաւը կը վերադառնայ Գերմանիա։ Միւս հինգ մարտանաւերէն երեքն եւս ի մտոյ պիտի վերադառնան, և միայն երկուքն առժամապէս մնան զանզիպարեան ջուրց մէջ։ Այս պաշարում ակնկալուած արդիւնքը չէր տուած դերեաց վաճառականութիւնը ջնջելու մասին, և քանի որ ափրիկեան հաստատուն երկրին վրայ Գերմանք տեղացւոց կողմէ առաջուան չափ ընդդիմութեան չեն բախիր, կամ լաւ եւս՝ դէպ ի ներս չեն արշաւեր, նաւատորմի աջակցութիւնն աւելորդ կը դատեն։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՊԱՐԻԶԻ ՓՈՂՈՑԱՅԻՆ ԿԵՑՔԸ

(Շար. Երեկի Բիւրեղ)

վաղուց է արդէն որ Եւրոպան նայում է մեր կառավարութեան վրա, որպէս մի անհնազանդ, ժամանակաւոր կառավարութեան վրա, որը բացը սրանից յարգ ու պատիւ է կորցրել Եւրոպայի աչքում։ Եւ ճշմարիտ, ոչ ոք դեռ մոռացել Գրէվիի և Վիլսոնի ժամանակները և նրանց կառավարութեան օրով կատարված խայտառակ գործերը։ Իսկ հիմա մի՞թէ Եւրոպան հաւատի է որ ներկայ կառավարութիւնը տեւողական է։ Տեսնում էք ի՞նչ է կատարվում, տեսնում էք թէ Բուլանժեաները ինչ ինտրիգաներ են լարում ներկայ կառավարութեան դէմ, տեսնում էք ինչ խայտառակ գործերի մէջ հրապարակային մեղադրում են իրար մեր բոլոր քաղաքական կուսակցութիւնները, տեսնում էք թէ Ֆրանսական զօրքի գնդապետ, «Կայլ» անուանված թնդանօթների գործարանի վարչարարը, ինչ տեսակ յանդուգն նամակ է տալել այս օրերս Պարիզի բոլոր լրագրիներում, սպառնալով որ եթէ բանականութիւն չը տրվի գործարանի բանուորներին, այդ գործարանի 800 բանուորները խմբվին Ներոնի ցուցահանդէսը և կը քանդեն ցուցահանդէսի բոլոր շինութիւնները։ Եւ այդ անում են մենք նոյն իսկ այն բոպէին, երբ ինքներս հրաւիրում ենք օտարներին այցելելու ցուցահանդէսը։ Եւ դուք ի՞նչ գիտէք թէ ինչ է սպասում մեզ մի քանի ամից յետոյ։ Մենք ի՞նչպէս կարող ենք մոռանալ, հոգա ուրիշ ազգերի վրա, երբ ինքներս չը գիտենք, թէ ինչ վիճակի է սպասում մեր սեփական երկիրը։ Երբ դուք արդէն վերադարձած կը լինէք ձեր հայրենիքը, հոկտեմբեր ամսին, երբ պարլամենտի ընտրութիւնները վերջացած կը լինեն,—մենք ինքներս չը գիտենք թէ ինչ ձեւի կառավարութիւն կունենանք՝ հանրապետութիւն, թէ միապետութիւն։ Ահա որքան անորոշ է մեր դրութիւնը մեր սեփական անհատատատմութեան, մեր անբարոյական բնաւորութեան պատճառով։ Ասեցէք, խնդրեմ, ի՞նչ յարգանք կարող է վայելել մի հանրապետութիւն, որի մտքին և դեռ եւս չը մոռացված անցեալը, կրկնում եմ, արատաւորված է այնպիսի արարքներով, ինչպէս Գրէվիի կառավարութեան օրով Վիլսոնի և նրա Բանդայի կազմակերպված աւազակային ամբողջ սիստեմը։ Այո՛, Եւրոպայի աչքում աւելի յարգանք վայելելու համար՝ մեզ, Ֆրանսացիներս, հարկաւոր է փոքր ինչ աւելի թաղայականութիւն։ փոքր ինչ աւելի զգաստութիւն։ Եւ վերջապէս դա ի՞նչ անտակտութիւն է՝ միացնել ցուցահանդէսի բացումը մեծ թուականին հարիւրամեակի տօնախմբութեան հետ։ Եւ ինքս սրտով հանրապետական եմ եւ ուրիշներից պակաս չեմ յարգում մեծ յեղափոխութեան անմահ սկզբունքները,—բայց չեմ կարող չը համարել համայնդուգն, համ միամիտ վարմունք մեր կառավարութեան կողմից, ասել Եւրոպային՝ եկէք մեզ հետ միասին տօնեցէք մեր մեծ թուականին սկզբունքները, որոնք մեզ այնքան տաելի են, որոնք մեր սրտերում միշտ ահ ու սարսափ էին գցում, միշտ յուզել են եւ շարունակում են միշտ յուզել մեր մտքերը։ Այո՛, կարելի էր տօնել 1789 թուականին սկզբունքները կամ ցուցահանդէսից մի տարի առաջ, կամ ցուցահանդէսից մի տարի յետոյ, և ոչ թէ միացնել այդ սկզբունքների տօնելը ցուցահանդէսի, այսինքն համաշխարհային արդիւնագործութեան խաղաղ տօնախմբութեան հետ։ Դրանից աւելի տանտակտ վարմունք կարելի՞ է արդեօք երեւակայել, համ հրաւիրել ամբողջ աշխարհը՝ գալ մասնակցել ցուցահանդիսին, համ էլ չպրտել նոյն աշխարհի երեսին ամենամեծ վիրաւորանք՝ եկէք, տօնեցէք այն, ինչ որ մեզ համար ամենից տաելի է, այսինքն Ֆրանսական մեծ թուականին սկզբունքները, այդ ամեն բան քանդող, տանն ու վրա անող սկզբունքները։

Այս տեսակ խիստ քննադատական, ինքնաքննող ուղղութեան են հասել այժմ Ֆրանսական ամենանշանաւոր մտածողները։

Այդքան բաւական է հայ ընթերցողին մի գաղափար տալու համար Ֆրանսական այժմեան հասարակաց կարծիքի մասին։

ՄԱՄՈՒԼԸ

Անուրանալի իրողութիւն է որ Պարիզի մամուլը ահագին ոյժ է, բայց այն էլ պէտք է խոստովանել, որ այդ մամուլը չէ կանգնում իր կոչման բարձրութեան վրա։ Լրագիրը անհրաժեշտ պահանջ է զարձել ժողովրդի համար, և ժողովրդի մեծամասնութիւնը լրագրի ամենօրեայ ընթերցանութիւնից ստանում է իր մտաւոր ամբողջ սնունդը, իր քաղաքական գաղափարների ամբողջ պաշարը, իր հասարակական բոլոր հայեացքները։ Անթիւ, անհամար լրագիրներ են հրատարակվում Պարիզում և իւրաքանչիւրը նրանցից ունի բաժանորդների տհագին քանակութիւն։ լաւական է ասել, որ փողոցային Բէմի Ժուրնալ լրագիրը ունի այժմ մօտ մի միլիոն, այսինքն 950 000 բաժանորդ։*) Եւ ամեն օր նոր նոր լրագիրներ են ծնվում, որոնցից ոմանք թէ եւ չեն դիմանում մրցութեան, սակայն ընդհանրապէս լրագիրների թիւը Պարիզում հետզհետէ աւելանում է։ Իւրաքանչիւր Ֆրանսացի մեծ մասամբ մի հատ լրագիր է առնում ու կարդում, որի ուղղութեանը առանձնապէս համակրում է, թէ եւ ընթերցասէր կամ կամք մտնելով՝ թերթում է եւ հակառակ կուսակցութեան կամ անտարբեր ուղղութեան լրագիրներն էլ։ Բայց կարդալ ամեն առաւօտ և ամեն երեկոյ Պարիզում լոյս տեսնող բոլոր լրագիրները, կամ նոյն իսկ հետեւել բոլոր լրագիրներում մի յայտնի հարցին,—անհնարին է, մարդու ոյժից վեր է։ Այդ պահանջման լրում տալու համար, լրագիրների հետզհետէ աւելանալը աչքի առջեւ ունենալով, հնարագէտ Ֆրանսացիք հիմնել են մի շատ գեղեցիկ և յարմար լրագրական բիւրօ (գրասենեակ)։ Այդ գրասենեակը յանձն է առնում տարեկան կամ ամսական մի յայտնի վճարով տալ բաժանորդին բոլոր թէ Ֆրանսական եւ թէ նոյն իսկ օտար լրագիրներից կտրած կտորները՝ բաժանորդին հետաքրքրող հարցի վերաբերմամբ։ Դիցուք բաժանորդներից մէկը հետաքրքրվում է գեղարուեստով, միւսը երաժշտութեամբ, երրորդը Բարեանեան Թերակղզու ազգերի կեանքով, չորրորդը դանիական գրականութեամբ, հինգերորդը լեզուագիտութեամբ։ Եւ ահա գրասենեակը, ինքն իր աշխատակիցների միջոցով բոլոր լրագիրները կարդալով, որոնցից մէկի պաշտօնն է հետեւել Ֆրանսական, միւսին գերմանական, երրորդին՝ անգլիական, չորրորդին՝ իտալական և այլն լրագիրներին,—յանձն է առնում ձեզ հետաքրքրող հարցի վերաբերմամբ կտորները կտրել բոլոր լրագիրներից և ուղարկել ձեր հասցեով։

Սակայն վերադառնանք Պարիզի ամենօրեայ մամուլին։ Պարիզի լրագիրների մեծ մասը պատկանում են լրագրական այն տիպին, որին անուանում են ֆոլիետոնային մամուլ, որը նպատակ չունի խոր կերպով ուսումնասիրել այս կամ այն հարցերը, այլ վերաբերվում է ամեն խնդրին թեթեւ, վայր ի վերոյ, առերեսս կերպով, չոչափում է այս կամ այն հարցը հարևանցօրէն, աշխատում է աւելի չը բեռնաւորել ընթերցողին ծանր մտածողութիւններով, ջանք չէ անում մի որոշ, հաստատուն ուղղութիւն տալ նրան, ամեն տեսակ կարճ և անկապ, բայց գլխաւորապէս կծու նորութիւններ պատմելով։ Այդ է պատճառը որ Պարիզի մամուլի մէջ չը կայ այն լրջութիւնը, հարցերի այն խոր և խղճմտաւոր ուսումնասիրութիւնը, որը յատուկ է անգլիական, և նոյն իսկ գերմանական մամուլի։

Հարցերին թեթեւ կերպով վերաբերվելը, հակառակ կուսակցութեան վրա կրքոտ, նոյն իսկ վերին աստիճանի անպատկառ կերպով յարձակվելը, անզուսպ բանակռիւը,—յատուկ չէ միայն Պարիզի փողոցային, թերթը 5 սանտիմ արժեցնող մամուլին, այլ և լուրջ անուանված մեծ թերթերին, ինչպէս, Սէնէլ և Թան լրագիրները։

Ի՞նչ կասէին մեր հայրենակիցները եթէ տեսնէին, որ նոյն իսկ Սէնէլ լուրջ անուանուած լրագիրը, բանակռուելով բուլանժեան կուսակցութեանը պատկանող թերթերի հետ, իր առաջին երեսի վրա մի վերին աստիճանի կրքոտ առաջնորդող է տալիս (Աղբի կուսակցութիւն) վերնագրով։

(Շարունակելի)

*) Երբ որ Ֆրանսացիք կամ օտարները դիմում էին ինձ, հարցնելով թէ որքան բաժանորդ ունի «Մշակը», ես միշտ խուսափում էի ուղղակի պատասխանելուց և բաժանորդների ճիշտ թիւն ասելուց, ամաչելով յայտնել նրանց թէ բաժանորդների ամենամեծ թիւը որ ունի առ հասարակ հայոց լրագիրը՝ 1200 բաժանորդ է։

տակագրին վրայ. «Բոլորովին հասամիտ եմ այս երկասիրութեան մէջ արտայայտեալ դաղափարաց, որոց գործադրումը բացարձակապէս հարկաւոր կը նկատեմ»։—Թերեւս այս պատճառաւ, վերջին օրերս ռուս կառավարութիւնը մեծ զարկ կուտայ ռազմական երկաթուղեաց շինութեան։

* * *

Լոնդոն, 27 սեպտ.— Փեթերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ ռուս կառավարութիւնն ի մտոյ ներքին մեծ փոխառութիւն մը պիտի կնքէ՝ մասամբ բանակն և նաւատորմը զօրացնելու համար, մասամբ ալ նոր ամրութեանց շինութիւնն յառաջ տանելու և բաղմահարուածեան հրայանները գնելու համար։

Պ. ՕՁԻՐԻՍԻ ՄՐՑԱՆԱԿՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Հանրածանօթ մարդասէր Պ. Օզիրիս Ֆրանսացին մի քանի ամիս յառաջ 100,000 ֆր. նուիրեց ի վարձատրութիւն Արուեստահանդիսին մէջ ի ցոյց դրուած լաւագոյն գործին։ Պ. Օզիրիս այս գումարը դրաւ Փարիզի լրագրութեան մասնախմբին տրամադրութեան ներքեւ, որ ութսունի չափ անօրէններու և խմբագրաց մասնակցութեամբ, այս օրերս որոշեց այդ մրցանակը տալ Արուեստահանդիսի Մեքենայից Սրահին ճարտարապետներուն և գործաւորներուն։ 20,000 ֆր. տրուեցաւ գլխաւոր ճարտարապետ Պ. Տիւթէռն, 15,000 ֆր. իւր ճարտարդէտ օգնականին Պ. Քոնիամէնի, և 3,000ական ֆր. նոյն պատուական շէնքին երկրորդական ճարտարապետներուն։ Գումարին կէսն, 50,000 ֆր., յատկացաւ նոյն շէնքի գործաւորներուն։

ՁԵՌՆԱԿՈՐԱ

Ռուս և ֆրանսացի սեղանաւորաց խմբակ մը երկուք ու կէս միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը առաջարկեց Զեռնակորայի իշխանին, որ ի նպաստ իւր սովալալ ժողովրդեան պիտոյից՝ կ'ուզէր փոխառութիւն մը կնքել ի Վիեննա։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրն անձնական տկարութեան պատճառաւ երեկ Պատրիարքարան չը դնաց։

Հայէպէն կը գրեն թէ տեղւոյն առաջնորդ Արժ. Մովսէս Ծ. Վրդպ. Եպսքիւկեան հրաժարեր է առաջնորդութենէ։

Խառն ժողովն հրաւիրուեցաւ ի նիստ դումարիլ յառաջիկայ ուրբաթ օր ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Կը լսենք թէ Ազգ. Կեդրոնական վարժարանի տեսուչ Մեծ. Մինաս էֆ. Զերազ իւր անձնական տկարութեան պատճառաւ վերջնապէս հրաժարած է իւր պաշտօնէն։ Կեդրոնական վարժարանի խնամակալութիւնն այժմ կ'ըզբաղի նոր տեսչի մը ընտրութեան խնդրով։

ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ ի Վառնա հաստատեալ համբաւաւոր վաճառական Ազն. Նաչիտ էֆֆէնտի Աստուածատուրեան ի Նպաստ Ազգային հիւանդանոցի վերաշինութեան նուիրած է հազար հարիւր (1100) օսմանեան ոսկի։ Այս գումարն առատասիրտ նուիրատուն անձամբ յանձնած է երեկ Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան։

Փափաքելի է որ Ազն. Նաչիտ էֆֆէնտիի այս գեղեցիկ օրինակ բազմաթիւ հետեւողներ ունենար ազգիս բարեկեցիկ դասուն մէջ։

Ստոքհոլմի Արեւելագիտաց միջազգային համաժողովին մէջ չորս հայեր. ներկայ դտնուած են Ռուսիայէն, Պ. Արշակ Թումայեանց, Պ. Կարապետ Եղեան, Պ. Աբգար Յովհաննիսեան և Պ. Աբրահամ Ամիրխանեանց։

Ա Զ Գ

Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյս վագիէն Իւսկիւտար Իճամիէ Զամլըճա Ճատուէսին մակիւլ գտնուած 97 թիւ երկու տուներուն 255 օսմ. ոսկի տուող կայ։

Սոյն գիւղէն աւելի ծախու առնել ուզող անձինք կը հրաւիրուին ի Խորհրդարան թարգմ, թուականէս սկսեալ մինչեւ մէկ ամիս ամեն ուրբաթ և կիրակի առաւօտ ժամը 3էն մինչեւ 4։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ասենադրէր Ասենագրէ
Մ. Ա. ԽԻՏՍԱՎԷՐՏԵԱՆ Վ. ՏՍՏԵԱՆ
517 20—30

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՏՊԱՐԱՆԻՆ

Առաքելական Աթոռոյ Ս. Երուսաղէմ

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԶԱՍՏՈՒԱԾՈՅ. Թարգմ. Տ. Հ. Ա. Սաւալանեանց, գին 5 դահեկան։

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ի պէտս դպրոցաց. Աշխատասիրութիւն Գէր. Տ. Սահակ Սրբազան Եպիսկոպոսի Խապայեանց։ Գին 8 դահեկան։ 4—5

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ՏԷՐ-ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՑ ՏԱՐԵՐՔ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ

ՄԱՍ Ա. ԵՒ ՄԱՍ Բ.

Այն ամէն վարժարանաց մէջ ուր կը գործածուի յարգոյ հեղինակին ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻՆ հարկ անհրաժեշտ է գործածել նաև այս քերականութիւնը, որ անոր լրացուցիչ մասը կը կազմէ։ Կեդրոնատեղին է Բիւզանդեան գրատուն, Սերոբ խան. կը վաճառի բոլոր հայ գրավաճառաց քով ի գին Ա. Մասն 2 ղրուշ, Բ. Մասն 3 ղրուշ։ 776 3—6

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Գոսովայի կուսակալ անուանուեցաւ Ահմէտ Լէյլա փաշա, նախորդ կուսակալ Եանեակի։

Եանեակի կուսակալ անուանուեցաւ Հրգիզի փաշա, նախորդ կուսակալ Մանասդրրի։

Մանասդրրի կուսակալ անուանուեցաւ Ֆահզ փաշա, նախորդ կուսակալ Գոսովայի։

Բէյթիմ դաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Լէմին փաշա, նախորդ դայմագամ Ալյվալբի։

Պիզան նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Մուսթաֆա Ասըմ էֆֆէնտի, շրջանաւարտ Իրաւագիտական վարժարանին։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան և Եգիպտոսի պարսկական հիւպատոս Միրզա Նէֆէզ Այի խան երեկ առաւօտ Եւրոպէն մայրաքաղաքս վերադարձան։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Բարութիւն փաշա երեկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով երթալով երկու ժամու չափ տեսակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

ԱՆՈՒԱՆՈՒՄ

Մուսուլի զինուորական հրամանատար անուանուած է 45 րդ գնդին գնդապետ Սայիտ պէյ, որ այս առթիւ կիսաբաժնի զօրավարութեան աստիճանին բարձրացած է։

ՅՈՎԱԿԻՄ Գ. ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ

Ցունաց Նախկին Յովակիմ Գ. Պատրիարքն այսօր վերջապէս կը մեկնի Այնորոզի վանքը, Գուրճի ընկերութեան Բանորմա շոգենաւով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Մինչերկրականի ֆրանսական նաւատորմին ի Եաֆա դտնուած ատեն, Ծովական Ալբիէ բազմաթիւ սպայակոյտով մը և 120 նաւաստիներով այցելեր է Երուսաղեմ և Բեթղեհեմ։ Ծովակալն և ֆրանսացի սպայներն ամեն ուրեք համակրական ընդունելութիւն գտեր են։

Սեպտեմբեր 26ին, ֆրանսական նաւատորմը Բոր-Սայիտ հասեր է։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Զիւռնիայէ կը ծանուցուի թէ սեպտեմբեր 27ին իտալական Լէքէռնօ և Թրէնթոլ մարտանաւերն անդ հասեր են։ Լէքէռնօ զրահաւորին մէջ կը գտնուի Մինիսկալչիի իտալական նաւատորմին հրամանատար դեր-ծովակալ Գանէվարօ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Արքունի նաւարանին մէջ խոշոր պոռոպ մը շինուելու վրայ է։ Այս պոռոպն, որ իրը փարոս պիտի ծառայէ և պիտի կրնայ դիմադրել ամենամեծ փոթորիկներու, Սեւ ծովու բերնէն տասն եօթն մղոն հեռաւորութեամբ տեղ մը պիտի տրուի։ Նոյնպէս շինուելու վրայ է ուրիշ շոգենաւ մը, որ պիտի ծառայէ հրդեհ մարելու և նաւերու ջուր տալու։

* * *

Կայս. հրամանաւ Ծովային նախարարութեան մէջ թուղթի Հասան թասին պէյի ամսամթոյակին վրայ հազար ղրուշի յաւելում մը եղած է, որով Ն. Վանմութեան ամսամթոյակը չորս հազար հինգ հարիւր ղրուշի բարձրացած է։

Ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդ գնդապետ Պ. Բէշքով, որ արձակուրդով Վիեննա կը գտնուէր, երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Հռոմի օսմանեան դեսպանատան զինուորական կցորդ տեղակալ-գնդապետ Օսման Նիզամի պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Բաղաքային բժշկական վարժարանի շրջանաւարտ Ազատլըպագը, Իպզէթ, Դալիպ եւ Ապտուլլահ էֆֆէնտիք երէկ Մարսիլիոյ ճամբով Փարիզ ուղեւորեցան, ուր Ս. Ֆիոռի վարժարանին մէջ անասնաբուժութիւն պիտի ուսանին։

—Բարբերդի կուսակալութեան կողմէ ձեռք առնուած ազգաբ միջոցներու շնորհիւ ձերբակալուած է Բուսուլ անուն աւազակապետն, որ Ագձէ տաղի կողմերը կ'սպասակէր։ Բուսուլի հետ ձերբակալուած է նաև իւր մեղակիցն և երկուքն ի միասին Մալաթիոյ բանտը տարուած են։

—Նզեռնադատ ատեանը տասն հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Քիւչիւք Այի անուն չարագործ մը, որ Շիւէյլ շրջակայ եկեղեցիի մէջ նուագածու Արսոթոլի տունը կոխած էր զինեալ եւ բռնութեամբ կողոպտած նորա կարասիներն ու ինչքը։

—Զինեալ վեց չարագործներ անցեալ օր Գարթալի շրջակայ Շալկանիը ադարակը կոխելով ադարակատէրն՝ Խուալացի Պ. Ճիվանին վիրաւորած և կին մը ըսպանած են։ Տեղական կառավարութիւնն ոստիկաններ ղրկած է չարագործները ձերբակալելու համար։ Պոլսոյ ժանտարմաներէն եւս երէկ մաս մը ժանտարմա այդ կողմը ղրկուեցան միւնոյն նպատակաւ։

—Սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչ ու կինն Թարապիայէ, Մեծ Կղզի գնացած են, ուր կալիբոյի պանդոկը պիտի մնան մէկ քանի օր։

—Բաղաքապետութիւնը տեղեկանալով որ երկաթուղիով Սիրքէճի բերուած սխալերու փոսածներն չահմոլ անձանց կողմէ ժողովրդեան կը վաճառուին, հրահանգ տուած է որոց որ անկ է արգելուլ այդ վաճառումն, որ բոլորովին կը վնասէ հանրային առողջութեան։

—Երէկ ի Լիմոն Իսկէլէսի կասդած շուն մը Նիսիմ անուն հրեայ ածխավաճառի մը վրայ յարձակելով ձախ սրունգը խածաւ։ Ոտիկանք անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրեցին Նեսիմը։

—Նզեռնադատ ատեանն երեքական տարուց շղթայակալ աշխատութեան դատապարտած է Երոկի, Իպրահիմ, Խրիսթօ և Արսոթոլ անուն չարագործներն, որք Ֆիլըրիացի երկու պարտիզպանաց դրամն ու ձիերը յափշտակած էին ըռնութեամբ։

—Ի Բարիզ հրատարակեալ Սէէէլը լրագրոյ ի Թուրքիա մուտքն, որ նախապէս արգիլուած էր, արտօնուած է։

—Այս շաբթու մայրաքաղաքս կը բերուին ի հաչիւ կայս. կառավարութեան ի Գերմանիա յանձնարարեալ վառօդները։

—Շոգենաւային Կուրճի ընկերութիւնն Անգլիայէն նոր շոգենաւ մը գնած է Մարսիլիոյ գծին վրայ երթեւեկելու համար։

—Երէկ Նիկոմիդիայէն մայրաքաղաքս բերուեցան ութսունի չափ նոր զինուորներ որք ուղղակի Սպարապետի Դուռը ղրկուեցան։

—Զմիւռնիոյ զինուորական հրամանատար Շաքիր փաշա առաջարկած է Սպարապետի Դրան, տեղւոյն կառավարական պաշտօնատան հանդէպ գտնուած զօրանոցին կից հրապարակին վրայ խանութներ չինել, որոց հասոյթը յատկանայ նոյն զօրանոցին Սպարապետի Դուռը հրամայած է կատարել այդ. չինութիւնները։

ՕՆ ԱՀՆԴՐ Ի ՄԱՑԵՔ

Մայրերի Տունն, ի մայրաքաղաքիս ինչպէս և այն ամէն քաղաքաց մէջ յորս մասնաճիւղ մը ունի, միշտ առաջնակարգ դիրք մը գրաւած է Պատարստ հանդերձեղինաց Հաստատութեանց մէջ։ Հիմակ, բացառիկ դիրք մը կը գրաւէ։

«Վաճառական մը, ի՛ըսէ ինքնին Պ. Մայէր, պէտք չէ չատանայ յանախորդներուն սպասելով, պարտի անոնց ընդառաջ երթալ։» Այս սկզբան վրայ Պ. Մայէր տիպար հաստատութիւն մը հիմնած է ի Պոլիս, որպէս զի քաղաքին եւ արուարձանաց բնակիչք չհարկադրին կամուրջն անցնիլ՝ իրենց արդուզարդուց վերաբերեալ առարկայներն առնելու համար։ Ամէն դնորդներու համար ուրեմն կայ ֆանելա, յորմոնիեան և գրամի ինայողութիւն։ Այս կերպով իրենց դրան մօտ պիտի գտնեն ինչ որ պարտաւոր էին երթալ փնտռելի Բերա։

Թող ամեն ոք գիտնայ ուրեմն թէ Մայէրի դան նոր վաճառատանց մէջ, ի Էմին Էօնիւ, Կամուրջին գլուխը, Պոլիս, ամենէն ճոխ հաւաքածոյն կը գտնուի արանց եւ տղայոց արդուզարդի վերաբերեալ առարկից։ Ասոնք պարզապէս Մայէրի տան համար պատրաստուած զգեստներ են, լաւ ճաշակաւ, վայելուչ կտրուածքով, և այսու հանդերձ գներն ամեն քսակներու և ամեն պայմաններու յարմար են։

ԳԱՐԹԱԼԻՆԵԱՆ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՌԱՋՈՐԴ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՄԱՆՈՒԱՆՑ

Գին 3 ղրուշ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ

Գին 7 ½ ղրուշ

Մայրաքաղաքիս դլխաւոր վարժարանաց մէջ քանակալ խուսափելու ուսուցիչ. Գարթալիան Երուանդ էֆֆէնտիի աշխատասիրած այդ երկու թուքանի թուաբանութիւնք կրթական արդի ծրագրին հանձնայն պատրաստուած են եւ. Պատուաւոր Ազգ. Ազգ. խորհուրդն գնահատուելով վաւերացած եւ գործածուած վարժարանաց մէջ մուտ գտած են։ Հայոց ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ՝ որ իւր 40 եր աւելի վարժարանաց պէտք եղած դասագրոց ընտրութեամբ այնքան խստապահանջ է, մեծապէս գնահատելով այդ դասագրքին ընդունած է իւր վարժարանաց մէջ եւ այս իսկ կատարեալ երաշխիք մ'է Գարթալեան թուաբանութեանց ընտրելագոյն մեթոդին եւ կատարելութեան։

Կը գտնուին ամէն հայ գրավաճառաց քով։ 644 13—30

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Վերջին անգամ, Բուսէլիի երկաթուղեաց 118 րդ վիճակահանութեան առթիւ իւր վաճառած բաղդատումներէն՝

1,680 345 թիւը 1000
212,380 » 1000
215,660 » 400 ֆրանք շահած ըլլալով, որոց քով որ կը գտնուին բերելով անմիջապէս ստանան շահուած դումարներն։

Գաւառներէն դնողք ուշադրութեամբ նայելու են իրենց թուոյն։

ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԾՆԵԱՆ
Գալատիոյ կամուրջին գլուխը թիւ 33
829

ԿԵԴՐ. ԳԱՐԵԶՐԱՏՈՒՆ

Տ. ԲԱՐԵԱԵՌԻԹՈՍ

Ի Մեծ-Փողոց Բէյօղլի, թիւ 284

Կը բացուի այսօր, 2 հոկտ.

Այս հաստատութիւն, կ. Պոլսոյ ամենէն ընդարձակն, արդդ հասարակութեան կուտայ՝ ամենէն հանգստաւէտ պայմաններով՝ նախաճաշ, ճաշ և ընթրիք։

Պորտոյի գինիներ, Պուրկոներ, Շամբանիա և ուրիշ առաջնակարդ գինիներ։

Պավիերայի և Վիեննայի գարեջուրք։

Գոնեաք առաջին տեսակէն։

Գարեջուր Գուլլսպաշի (Պավիերա) «Մունշոֆ» գործարանին, ուղղակի ներածեալ ցամաքի ճամբով մասնաւոր վակոնով։

Մեծ Սրահներ և Դահլիճներ։

Զանազան լեզուէ լրագիրք։

Պատկերազարդ լրագիրք ևն. ևն.

ՍԿԶԲԻՒՆՔ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բազմաթիւն ցոյներնէս պատուէրի Մաւմանի իտալացի կնոջ Քանթու ժամանակակից հեղինակին հետեւողութեամբ սոյն պատուական դասագիրքը պատանեաց համար յօրինած է. և որ քիչ ատենուան մէջ երկու անգամ տպագրելով սպառած էր. այս անգամ Պոլսոյ և գաւառներու վարժարանաց տնօրէններու խնդրանօք Արմաչու վանուց տպարանէն երրորդ անգամ տպագրելով ի լոյս ընծայեցաւ։

Գին 5 դահեկան

Կեդրոնատեղին է Պերճան գիղոց թիւ 33 Աշճեան գրատուն դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ։
830 1—3

ԱՐԱՑԻ ՊՏՈՑՏԸ

ԿԱՄ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Գրէց ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Լ. Տ. ԷՊՄԷԳԵԱՆՑ

Բ. պատրաստութեան ուրեմն ընդարձակուած

Աշխատասիրեալ մի գաւառագիրք որ կ'ուսուցանէ գետը, լեռը, դաշտը, ծորը, հրաբուխը, լիճը, թերակղզին, ծոց, ծով, հրուանդան և այլ աշխարհագրական ամենակարեւոր դիտելիքներ զբօսալի և զուարճալի կերպով։

Գինն է 2 ղրշ., % 20 զեղչ

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատունը, կը գտնուի նաև ամեն գրավաճառաց քով։ 733 4—5

Ց. ՎԱՐԴՈՎ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ

(ԽԻՒԻՒՐ ՀՈԳԻՈՑ)

Վարդով էֆֆէնտիի սոյն գործն՝ որ իւր տեսակին մէջ առաջին է, կը պարունակէ տիպեր, կապել, քօշմա, ակնոցի. քարէնտեր, և այլն, եղանակներու վրայ կարգ մը բանաստեղծական հայերէն երգեր, սուղինաց ֆասոլը իւր ամբողջութեամբ, Տէտէ էֆֆէնտիի, Նիկոզոս ագայի և Հաճի Արիֆ պէյի անմեռնի ընտիր եղանակներուն վրայ գրուած սրամիտ եւ այլ։

Ջերմապէս կը յանձնարարուի ամեն կարգի ազգասոյց սոյն հանրակրթանաց և ընթերցման արժանի երգարանն որ կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով։

145 Ի գին 2 ղրշ.

ՓԻՆԱ ԼԸՑՈՒՐ

Այնքանազդու դեղ ընդդէմ տկարացուցիչ և հաճային ջերմանց, խոյսի (սըրաճա) և տանկի։

Գերազանց զօրացուցիչ, վկայեալ և վաւերացեալ ի Բժշկական ժողովին 427 թուականէն։

Կեդրոնատեղի Վ. Գասապեան դեղավաճառանոց, Պահէք-Գարու, և ի Գալաթիա Մ. Ա. Լէֆգաքի դեղարանը։
778 4—5

ԴՐԱՄԱԳԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Գալաթիա, 20 սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	109	3/8
3 » » » (վճռագիր)	109	0/0
3 » Բարիզի » (պանքայի)	28	
3 » » » (վճռագիր)	28	7 1/2

Օսմանեան Թղթադրամ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մինչ. Ի. Ոսկի	18	19
Պօրսային գոցուելէն վերջը »	18	19
Բէյրութի մէջ »	—	—
Առաւօտուն բացուելուս »	18	20
Այս օրին »	18	20

ԻՍԹԻԳՐԱՀՐ ՏԱԲԵԼԻ

Երէկ երեկոյ	45	5
Այս առաւօտ	45	5
Այս օր	45	8

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԵԼԹՈՅ

Փոխառութիւն Ա. Սէրի	30	20
» Բ. »	17	20
» Գ. »	18	20

ՌԱՅԵՆՏՍՏԱԳ

Յօսիէթ Ֆէնէրալ	Լիրէ	4 15
Քրէտի Ֆէնէրալ	Օսմ. »	8 21
Պանք տը Գոնս	» »	7 13
Ցօս. Շանժ է վիլէր	» »	4 30
Թրամուէյ	» »	467 1/2
Բուսէլի երկաթուղի	ֆր.	72 25
Սպ ալիսիսիսն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիսմի		119 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքանոց	»	87 36
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Ի մէրիալ	»	90 10
Ֆրիմէց	»	51 10
Բուսպի թղթադրամ	»	8 78
» արծաթ	»	77 25
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	168 2
Վէնցոց	»	103 30
Հրիզնաց	»	103 30
Մէթալիք	»	100
Թասգիլէ	»	8 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 1 Հոկտեմբեր ժամ 7 վայր. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Լանթի 3 1/2 %	— —
» » 4 1/2 %	104 75
Յամանեան ֆոնսիսիէ Սերի Դ.	17
Յամանեան երկաթուղի	78
» Բէյրթի բաժնեթուղթ	527 50
Պանք Օթոման	548 75
Գրեկի Լիոնէ	713 75
Իտալական Լանթի 5 %	92 95
Հելլենական 5 %	465
Բրիօրիթէ Թիւրք	455
Եգիպտական միացեալ	463 75
Պանք տը Բարի	830
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	— —
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 28
Սուէզիզի ջրանցք	2340

Լոնտոն, 1 Հոկտեմբեր

Անգլ. ֆոնսիսիէ	96 13/16
Օսմ. » Սերի Դ.	16 13/16
» » » Ա	30 3/4
» » » Բ.	18 7/16
» » » Գ.	— —
Օթոման 1871	— —
Փոխառութիւն 1877	101 3/8
Պանք Օթոման	11 7/8
Եգիպտական միացեալ (ինդիքիչ)	91 11/16
» առանձ. (բրիգիկէժիէ)	103 3/4
Տայլոր Ստիրէ	83 3/8
Ֆամնիթալ (փոխառ. Բօչիլոր)	103 1/2
Հելլենական 5 %	90 3/4
Մոնտիսէլ »	76 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 27 1/2

ՏՈՒԹ. ՄԻՍԱՔ ԷՖ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ գաւառաց մէջ շատ տարիներ քաղաքային բժշկութիւնն պաշտօնն յաջողապէս վարելէ յետոյ, այժմ կ. Պոլիս հաստատուած է, և իւր բնակարանն (ի Վանկա, Ցունաց Ս. Թորոս եկեղեցւոյ կից.) հիւանդներ կ'ընդունի ձրիապէս՝ շաբաթուան արտաքին հիւանդութեանց համար, և շաբաթ օր ներքին հիւանդութեանց համար, ժամ 1-5։ Վկայեալ տաղատ հիւանդաց վրայ վիրաբուժական գործողութիւններն ևս ձրի կը կատարէ։ Շաբաթն միւս օրերը մինչեւ ժամ 6 հիւանդ կ'ընդունի, մասնաւորապէս ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնք, մանկաբարձութիւն, և վիրաբուժական գործողութիւնք։—քարհանութիւն, խելագրութիւն, լուսնոտութիւն, ևն. որոց վրայ յատուկ փորձառութիւն ունի։
768 9—20

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 14 սեպտ.

Պատր. փոխանորդ Արժ. Տ. Յովսէփ Ծ. Վրդպ. մայրաքաղաքէդ վերադարձէն ի վեր կը շարունակէ իր պաշտօնը. ծանօթ գործունէութեամբ, և կ'աշխատի կատարել տալ թեմական մի քանի երեսփոխաններու ընտրութիւնն, որպէս զի փութացնէ առաջնորդական ընտրութիւնը՝ ըստ հրահանգի Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր։

—Գովեստիւք կը խօսուի Ազգ. Բաղ. Ժողովոյ մէկ նոր տնօրէնութեան մասին։ Վեց եօթն տարի է ի վեր քաղաքիս և շրջակայքին մէջ պանդուխտ ազգայնոց թիւն զգալի կերպով աւելցած, բայց դժբաղդաբար անոք, անխնամ մնացած են։ Ասոնցմէ շատեր ցրուած են քաղաքի հեռաւոր թաղերու մէջ, մանաւանդ կիներ եւ դեռատի աղջիկներ, որոնք ոչ միայն յետին չքաւորութեան մէջ կը տառապին, այլ նաեւ յաճախ ինչ ինչ անպատեհութեանց և դժբաղդութեանց կ'ենթարկուին՝ մի միայն իրենց անտէրունչ վիճակին պատճառաւ։

Պատ. Բաղ. Ժողովը՝ թէեւ տակաւին նոր անցած իր պաշտօնի դլուխ, բայց նը-կատելով պանդուխտ ազգայնոց այս տրխուր կացութիւնը, որ բնաւ պատիւ չը բերեր իրենց Իզմիրի պէս բարեկիրթ տեղի մը ազգակիցներու, փութացած է ընտրել Ցանձնաժողով մը, պաշտօն տալով նմա այդ կարգի ազգայինները այցելել, անոնց վիճակը քննել, և պէտք եղած հոգն ու խնամը տանիլ և այլն։

Այս Ցանձնաժողովի աշխատութեանց ասպարիզին մէջ կը դտնուին միանգամայն Այտընի երկաթուղւոյ գծին վրայ, Սէրայքէյլի մասերը և աւելի հեռուն աշխատող Մշեցի հայ բանուորներ, որոնց թիւը երկու հազարը կ'անցնի կ'ըսուի։

Ցանձնաժողովոյ անդամք են.

Արժ. Տ. Սրբոհամ Քհն. Մանիկեան
Մեծ. Փիլիպպոս Գ. Պուլտուրկեան
» Կարապետ Քէսիքպաշչեան
» Ազաղար Կ. Ազազարեան

—Անցեալ շաբաթ Մեծ. Պ. Յովհաննէս Տ. Միրաքեան կովկասէն քաղաքս հասնելով՝ Ազգ. երկոտա վարժարաններուն տնօրինութեան պաշտօնն ստանձնեց, ըստ հրաւէրի Ուսումնական խորհրդոյ։

Մեծ. Տէր Միրաքեան իր ուսումը Թիֆլիսի մէջ աւարտած, հինգ տարի ի Լայպցիկ մանկավարժութիւն, և հինգ տարի ալ ի Վիեննա բնագիտութիւն ուսած է, հետեւաբար մանկավարժութեան մէջ վերկայալ մասնագէտ մ'է, և իր պաշտօնին մէջ արդէն իսկ սկսած է ցոյց տալ եռանդ մը, որ ինքան իր երիտասարդ հասակին, նոյնքան ալ իր արհեստի մէջ ունեցած հմտութեան կրնայ վերագրուիլ։

Կ'ըսուի թէ՝ նա տեղական պայմաններու, հանգամանաց և դրութեանց կարելի եղածին չափ համաձայնելու յաջողութիւնն ունի և չէ այն անհաշտ մանկավարժներէն, որոնք իրենց անդրդուելի եղանակներովը՝ մանկավարժական դրութիւնը ընդհանրապէս՝ մեզ, Թուրքիոյ Հայոց, անկեալ կամ անյարմար կարծելուած են։

ԲԱՂԵՇ, 6 սեպտ.

Ամսոյս կին քաղաքս ժամանեց մեր նահանգի նորընտիր կուսակալ Վսեմ. Բէյզի փաշա. քաղաքէն դուրս ընդ առաջ գնացած էին քաղաքական և զինուորական բոլոր պաշտօնեայք, Առաջն. տեղապահ Ս. Հայրն, Ազգային ժողովոց անդամք և դպրոցական մանկունք. քաղաքամուտի հանդէսը մեծաշուք էր։ Աւելի փառաւոր էր Փէրմանի ընթերցման արարողութեան հանդէսն որ տեղի ունեցաւ երեկեան օրժամը 6ին. խուռն բազմութիւն լեցուցած էր Սէրայի հրապարակը. պաշտօնատարք և երեւելիք իրենց նշաններն կախած և պաշտօնական համազգեստն հագած կարգաւ շարուած էին. կայսերական բարձր հրովարտակն կարդաց մէջբիլ էֆֆէնտին. հմտալից ատենախօսութիւն մ'ըրաւ Վսեմ. կուսակալը. արարէրէն առղութիւն մը ըրաւ Նախորդ Միւթիթ էֆֆէնտին և պարագային շատ յարմար ազդու ճառ մը կարդաց Տեղապահ Ս. Հայրն որոնցմէ անմիջապէս ետք քաղցրաձայն երգեցին շատերի հագած դպրոցական մանկունքն Վսեմ. կուսակալի գալստեան առթիւ պատրաստուած ընտիր տաղերէն երգ մը. և մի քան՝ տեսարանն սքանչելի էր։ Մեծամեծ յոյսեր ունիմք կուսակալի հռչակեալ արդարասիրութեան և ուղղամտութեան վրայ։

Ոչ նուազ բերկրալի ազգային ներքին գործեր ունեցանք այս եօթնեկի մէջ։ Ազգային Քաղ. Ժողովին Ուսումնական խորհուրդ մը ընտրեց քաղաքիս ուսեալ և գործօր եօթն երիտասարդներէ որք են՝

Մովսէս	Բաղիկեան	Ասենագրէ
Մինաս	Մալխասեան	Ասենագրէ
Յովակիմ	Խաչմանուկեան	
Յարութիւն	Քէնդէրեան	
Մուշեղ	Մխսեան	
Յովսէփ	Սմէտեան	
Սարգիս	Խատիսեան	

Թէև յառաջին նուազ ասոնցմէ հրաժարողներ եղան, բայց Տեղապահ Սալախեան Ս. Հօր ազդու յորդորներու վրայ ամենքն ալ սիրով ստանձնելով իրենց նոր պաշտօնն, անմիջապէս և եռանդագործի սկսան. քաղաքիս ամբողջ դպրոցները միացուցին և ամենու համար մէկ ծրագիր պատրաստուեցաւ. քաղաքիս համար Ս. Հինգ-Խորան եկեղեցւոյ ծոց մի բարձրագոյն վրան. իսկ Ս. Կարապետ, Ս. Սարգիս, Ս. Գէորգ եկեղեցեաց և Ս. Ամբրոսի վանուց ծոց մէկ մէկ ընտրեալներնախակրթարան պիտի բացուին ընդհանուր բարձրագոյն վարժարանի համար հինգ, իսկ ընտրեալներն-նախակրթարանաց համար

կարեւոր լուրերը ժամը ութին կը մեկնեին Լոնտրայէն և կէս օրէն եւթ ժամը երկուքին Բարլէզ կը հասնէին. իսկ Պրիւսէլի հեռագիրները չորս ժամ ճամբայ կ'ընէին։

Սակայն երբ երկաթուղիներ կը հաստատուին և հեռագրաթելը հասարակ կը լլնի, Պ. Հավաս անոնցմէ ալ կ'օգտուի, այնպէս որ երբ 1850ին Պ. Հավաս որդի իւր հօրը կը յաջորդէ, գործակալութիւնը արդէն Եւրոպիոյ բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ մեծ ապրանքներ ունէր, ուստի իր բաժանորդներուն ամեն օր քաղաքական, ելեւմտական և առեւտրական լուրեր կը հաղորդէր։ Բայց Հավասի գործակալութեան բուն յառաջադիմութիւնը 1856էն սկսաւ։ Այս միջոցին Ֆրանսայի բոլոր գաւառական թերթերու ծանուցմանց գործակալութիւնը Պ. Պիւլիէի ձեռքն էր և մի միայն քանի մը հարուստ խմբագիրներ հեռագրական լուրեր կը ստանային Հավասի գործակալութենէն շատ սուղ գնով. այս վերջինը Պիւլիէի գործակալութեան միանալով երկու հարիւրէն աւելի գլխաւոր թերթերու սկսաւ հեռագրական լուրեր տալ՝ փոխարէնը իրաւունք ստանալով մի և նոյն թերթերու երրորդ և չորրորդ երեսները մաս մը ծանուցումներ հրատարակելու։

Ահա այն ատեն Հավասի հեռագրալոց գործակալութիւնը մի և նոյն միջոցին ծանուցմանց գործակալութիւն մ'ալ եղաւ և հետզհետէ փոխ-գործակալութիւններ հաստատեց Մարսիլիա, Հռոմ, Վիեննա, Պրիւսէլ և Ամերիկա։ Գերմանիոյ Վոլֆի գործակալութեան ընկերացաւ, Անգլիոյ մէջ ալ՝ Բէօթերի գործակալութեան։ Պ. Բէօթերէ Հավասի գործակալութեան մէջ երբեմն թարգմանչի պաշտօնը կը վարէր, սակայն այսօր Լոնտրայի ամենէն գլխաւոր դրամատէրներէն մին է։ Ասոնցմէ զատ Հավասի գործակալութիւնը միայն թղթակիցներ հաստատեց Եւրոպիոյ և Ամերիկայի բոլոր գլխաւոր քաղաքներուն մէջ, իսկ Ֆրանսայի եւս ամեն նահանգաքաղաքի և գաւառագլուխ եղած տեղեր։ Բարիզի կեդրոնական գործակալութեան հետ ունի միանգամայն մասնաւոր թղթակիցներ, որոնք կարեւոր եղելութեան մը առթիւ՝ աշխարհի որ և իցէ կողմը երթալու պատրաստ են։

Գործակալութեան այժմու տնօրէնն է Պ. Լըպէյ. սա 1873ին Հավաս որդւոյ յաջողեց և այս հաստատութեան ամեն ճիւղերու մէջ մեծ փոփոխութիւններ ներմուծելէ ետք, շատ պարզ և յստակ ձեւեր հնարեց հեռագրական գործողութեանց մասին, որոնք իրմէ առաջ խիստ կնճռոտ էին։ Այս փոփոխութիւններու և գիւտերու շնորհիւ այսօր գործակալութիւնը Ֆրանսայի գաւառական թերթերու կը հաղորդէ ոչ միայն ամենօրեայ քաղաքական թղթակցութիւն մը, այլ և այլ լուրեր, ելեւմտական ու առեւտրական տեղեկութիւններ, վերջին ժամու հեռագրալուրեր, և այլն, հապա նաև իր սեպհականութիւնը եղած գրական թերթիններ, վէպեր և այլն։ Այնպէս որ գաւառաբնակ տպարանապետ մը կրնայ այս տեղեկութիւններով ծայրէ ծայր թերթ մը հրատարակել՝ միմիայն անոնց վրայ աւելցնելով տեղական լուրերու մասը։ Ահա ասոր համար այլ ևս Բարիզի մէջ թղթակից ունենալու հարկ չէ մնացած միւսներու թերթերու համար, զի Հավասի գործակալութիւնն արդէն լիովին կը կատարէ թղթակցի պաշտօնը և հարիւրին 75 ալ զեղչով։

Բայց գործակալութեան ճարտարարուեստի կատարելութիւնը հոս չվերջանար. նա դատած է միջոց մ'ալ գաւառական բաժանորդ թերթերու տպագրական աշխատութեան մէկ երրորդ մասը չնչելու։ Ահա այսպէս Բարիզի չուրջը չորս հարիւր հաղարամեթր տարածութեամբ շրջանակի մը մէջ կան թերթեր, որոնց ամեն օր գործակալութիւնը ճեպընթաց շոգեկառով մատաղեայ տախտակներու վրայ օրուան ամեն տեսակ լուրերը կը զրկէ ոչ թէ ձեռագիր, այլ տպարանական տառերով շարուած. ասոնց վրայ տպարանատէր մը կամ խմբագիր մը տեղական լուրերը և ծանուցումները միայն աւելցնելով, իսկոյն կը դնէ մամուլը և ժամանակին կը կատարէ իր թերթին հրատարակութիւնը։ Բայց պէտք է խոստովանիլ թէ՝ այս գիւտը գաւառական մամլոյն անկախութեան և արժանապատուութեան բուռն հարուած մ'է։ Բարեբաղդաբար հայ գաւառական մամուլը այսպիսի հարուածներէ կամ անոնց երկիղէն ազատ է. քանի որ արդէն գոյութիւն չունի։

Գործակալութեան իր այլեւայլ մասնաճիւղերու հետ լուրեր ու տեղեկութիւններ փոխանակելու գործին կազմակերպութիւնն ալ հեռաբրքրական է։ Գործակալութիւնը Ֆրանսայի քսան գլխաւոր քաղաքներու մէջ փոխ-գործակալութիւններ հաստատած է։ Նմանապէս եւս, ինչպէս արդէն ըսինք, ամեն նահանգաքաղաքներու և գաւառագլուխներու մէջ, ու միանգամայն ամեն երկիրներ։ Այս փոխ-գործակալութիւնները կամ մասնաճիւղերը մայր գործակալութեան կը հաղորդեն իրենց շրջանակի լուրերը և Բարիզի թերթերուն համար ալ ծանուցումներ կը ճարեն։ Իրենց կարգին կեդրոնէն կը ստանան ամեն տեսակ լուրեր, զոր տեղւոյն դրամատուց, վաճառականներուն և այլոց կը վաճառեն, այնպէս որ փոխ-գործակալութիւնները իրենք իրենց հնարած հասոյթներով կ'ապրին։ Իսկ այն օտար գործակալութիւնները, ինչպէս Բէօթերի, Հայլն, որոնց Հավասի գործակալութիւնը ընկերացած է, իրենց փոխ-գործակալութիւնները ունին իրենց երկրին մէջ, և միւսնոյն եղանակաւ կը գործեն։ Մայր գործակալութիւնը գաւառական թղթակիցէ մը առած մէկ լուրը, նախ Եւրոպիոյ և Ամերիկայի թղթակիցներուն կամ գործակալներուն կը հաղորդէ և ապա միւս բոլոր գաւառական թղթակիցներուն։

Գալով հեռագրական սակագնոց՝ թէեւ համեմատաբար չափաւոր են Եւրոպիոյ, այլ շատ սուղ են հարաւային Ամերիկայի ինչ ինչ մասերու համար. օրինակ, մէկ հեռագիր՝ փոքրագոյնը տասը բառ ըլլալով՝ Պոլիվիայի համար 295 ֆրանք կ'արժէ և աւելի ամեն մէկ բառ ալ քսան և ինն ու կէս ֆրանք։ Այս սղութեան ալ առաջքն առնելու համար՝ գործակալութիւնը հեռագրական համառօտութեանց բառագիրք և ցանկեր հնարած է, որոնց շնորհիւ մէկ բառով միայն ամբողջ պարբերութիւն մը կրնայ բացատրել։

Հավասի գործակալութիւնը 1879ին անանուն ընկերութեան փոխուեցաւ, ութ ու կէս միլիոն ֆրանք դրամագլուխով, բաժնուած 17,000 բաժնետոմսերու, ամեն մէկը 500 ֆրանք արժողութեամբ։ Ընկերութեան ընդհանուր ժողովը ամեն տարի յուլիս ամսոյ մէջ տեղի կ'ունենայ, որու կրնայ ներկայ գտնուիլ առ նուազն 15 բաժնետոմս ունեցողը։ Իսկ ընկերութեան տարեկան հաշուեցոյցը դեկտեմբերի վերջը կը յօրինուի, ու շահը կը բաժնուի հետեւեալ կերպով. հարիւրին հինգը պահեստի կը մնայ. եօթնուկէսը տնօրէնին, եօթնուկէսը վարչական ժողովին, որ երեքէն մինչեւ 15 անդամ կը բաղկանայ և 80ն ալ բաժնեիրներու։ Բաժնետոմսերը բաց են, այսինքն գրաբերի վճարելի և կը վաճառուին Բարիզի հրապարակին վրայ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՄԵՐ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Վերջաբան

Այս մերձակորոյս հայութեան վերայ, որչափ շատ բան գրուի, այնչափ աւելի բան կը մնայ գրելու, երբ ի նըկատ առնուի իւր անցեալ կենաց սրբատեսիլ պատկերի զանազան գծերն, զորս մի առ մի ցոյց տալու համար հարկ կը լինի հատորներ գրել։

Ժամանակ առ ժամանակ այցելու հովիւներ ի Ռումանիա եկած ու գացած են և կամ լաւ եւս է ըսել ասողի նման երեւցած և ասուպի նման անհետացած եղած են, ընծայելով անշուշտ մասնակի օգուտներ։

Ռումանիոյ Հայոց այցելու հովիւներուն մէջ նշանակելի են Ա. Լուսաղոդի Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հայրն, Բ. Մուրատեանց Սրբազան, Գ. Նար-Պէյ Սրբազան։ Սոյն երեք պատուելի այցելուներէն իւրաքանչիւրն իւր յատուկ յիշատակը թողած է Անոյ զաւակաց երախտագէտ սիրտերու մէջ. ասոնց կարգէն է նաեւ Պատրիարքական այժմեան Գեր. Փոխանորդ Հայրն, որ յիշատակն ի Ռումանահայս աւելի մեծ է, որպէս գրեցինք արդէն։

* *

Արդ ժամ է ուրեմն, որ Ազգ. Իշխանութիւնն իւր լուրջ ուշադրութեան առարկայ ընէ Ռումանահայոց ոչ թէ միայն դոյութեան պահպանութեան խնդիրն, այլ և անոնց վերածնունդ տալու անհրաժեշտ պէտքն, ամենայն տեսակէտով։ Արդարեւ եթէ իրենց ձգուի առաջնորդ ունենալ, բնաւ չեն ուզեր ըսելով թէ «Մեր բերանները այրած են մուրացիկ եկեղեցականներէ»։ Սոյն իրաւացի դանդաղը բնաւ չվերաբերիր վերոյնշանակեալ եկեղեցականաց, որոց բարձր արժանիքն իւր ժամանակին ճանաչած և կը ճանաչեն ընդ միշտ։ Արդարութեան եւ ազնուութեան դէմ մեղանչած չլինելու համար պէտք է ըսել որ իրենք առ հասարակ կարեկցող են և ազնիւ հոգւոյ տէր, եթէ՝ համեղեւ և ապացոյցներ տաս՝ շատ շուտ կը համոզուին և սիրով պիտի ուզեն Առաջնորդ մը, որոյ նկատմամբ լաւ կը լինի եթէ Ամենայն Պատրիարք Հայրը Ռումանիոյ կեդրոնական քաղաքաց առաջնակարգ հայ անձնաւորութեանց հետ յատուկ յարաբերութեան մտնելու շնորհ ընէ, բաղդատութեան դնէ. նախանձելի անցեալն ներկայ տխուր վիճակին հետ ու այնպէս անոնց դդալ տայ թէ ի՛նչ մեծամեծ օգուտներ կրնան յառաջ գալ՝ օրինաւոր առաջնորդի մը ներկայութենէն և թէ ի՛նչ ցաւալի հետեւանքներ յառաջ եկած են և կը բերնան վերջին դալ առաջնորդի բացակայութենէն, բանալով աղդին մարմնոյն վրայ ԱՆԴԱՐՄԱՆԵԼԻ վէրք մը։

Առաջնորդն՝ որովհետեւ Պուլկարիոյ և Աւստրօ-Հունգարիոյ եւս առաջնորդ պիտի լինի, հարկ է մի եւ նոյն եղանակաւ յարաբերութեան մէջ մտնել նաեւ այն տեղերու գլխաւոր Հայոց հետ և հաստատել միացեալ առաջնորդութիւն մը, որ կրնայ սոյն միացմամբ տեւականութիւն ունենալ և օր ըստ օրէ փայլիլ ի մխիթարութիւն Ազգին։

Այս՝, խմաստուն առաջնորդ մը կարող է Ռումանիոյ մեր այդ ամենահին, որով ամենաթանկ դաղթականութեան դոյութիւնն ապահովելէ եւ ազնի հետզհետէ վերածնունդ տալ անոր և ըստ իս ներկայիս մէջ հետեւեալ ծրագրով.

Ա. Կառավարութեան հետ համերաշխ յարաբերութիւն մը մշակել, հայաբնակ կեդրոնական քաղաքաց գլխաւոր քահանայներէ կազմել կրօնական ընդհ. ժողով մը. Նոյն եղանակաւ կազմել ընդհ. հոգաբարձութիւն մը տարին 3–4 անգամ ժողով դումարելու բաւականութեամբ(*), հոգատար լինել եկեղեցեաց և եկեղեցականաց բարեկարգութեան, հսկել եկեղեցեաց և վարժարանաց եկամտից վրայ եւ համաբաստուութեան դրութիւնն հաստատել։

Բ. Վարժարան չեղած տեղերը, իրենց նիւթական կարողութեան համաձայն, նախակրթարաններ բանալ և բացուածներէն կարելին բարձրացնել ուսումնարանի աստիճանին։

Գ.— Ռումանական վարժարաններէն վկայեալ հայ ուսուցիչներ պատրաստել Ռումանի լեզուի համար, որպէս զի հայ վարժարանաց մէջ մուտ չգործեն օտար ուսուցիչներն, յորոց շատերն իրենց երկրի տիրող լեզուն սորվեցնելուն հետ ճիգ կը թափեն, եթէ ոչ ուղղակի գոնէ անուղղակի, հայ-կիսատուէն ուսանողաց ղդացումները տգորել իրենց ազգայնութեան գաղափարաւն, օգուտ քաղելով աշակերտաց Մայրենի լեզուէն զրկեալ լինելու անբաղդութենէն։

Դ.— Ընդհ. Ցեսչութիւն մը հաստատել վարժարանաց համար, որոց մէջ բռնել տալ այնպիսի ուղղութիւն մը, որ երկրի կառավարութեան ծրագիրը գոհացնելով հանդերձ հայ ազգութիւնը պահպանելու պայմաններուն համապատասխանէ, մանաւանդ որ երկրի օրէնքն ամենայն հպատակ ազատ կացուցած է իւրաղդ. շրջանակին մէջ. ինչ որ է մանչ ուսանողաց նկատմամբ, մի և նոյն է և առաւել աղջկանց վարժարանների համար։

Ե.— Վարժարանաց մէջ ազդ. սովորական հանդէսները չքեղութեամբ անընդհատ կատարել տալ, մի և նոյնն կրօնական մասին, որով ուսումնասիրութեան և եկեղեցասիրութեան օգուտները քաջ կ'ըմբռնեն։

Զ.— Ուսեալ քահանայներ պատրաստել, որպէս զի ապագայ սերունդն հայութեան և կրօնի հաւատք աւելի ունենայ իւր սրտին մէջ. Սոյն վեց կէտի վերայ դեռ կարելի է շատ յաւելումներ ընել՝ զորս այժմէն նշանակել աւելորդ կը համարինք։

* *

Լրումն տամք մեր գրութեանց. այս է ահա Ռումանիոյ մեր ընտիր գաղթական ներկայ վիճակն, որոյ վերայ յատկապէս Ազգ. Իշխանութեան ԽՈՐԻՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆ կը հրաւիրեմք, որպէս զի յարմարագոյն Առաջնորդ մը զրկելու փոյթ տանի անյապաղ, այլ ևս չդտնուի անտարբեր հայութեան այնպիսի ազնիւ մասի համար, որ դեռ կը պարունակէ իւր մէջ շատ եկեղեցասէր, դպրոցասէր և բարեսիրտ տարերքներ, որոնցմով բերկրաբեր վիճակի մը համնելու դժուարութիւնքն տակաւին անյաղթելի չեն։ Եթէ պիտի ընդունիմք որ հայեր կան ի Ռումանիա, անհրաժեշտ հարկ է դարման տանիլ սոյն կորստաբեր ընթացից, ապա թէ ոչ 50-60 տարիէն, որպէս վերեւ դիտել տուի, ոչ ևս պիտի լինին Ռումանահայք իւրեանց նախնեաց նման և պատմութիւնն իւր արդար վճիռը պիտի տայ ի դատապարտութիւն, որոյ անկ է։ Նախնի դարուց մէջ Քրիստոսի առաքեալները ծով և ցամաք կ'ընէին եկամուտ մ'առնելու, իսկ անոնց յաջորդներն՝ այժմեան կրօնական դասն, չգիտենք, թէ ի՛նչ աչքով կը նայի եկեղեցւոյ և ազդի հարազատ սերնդեան, որ այսօր անհետանալու իրական վտանդներէ շրջապատեալ է։ Վեհափառ Հայրապետն ևս պարտականութեան մեծ բաժին մ'ունի ի մասին Ռումանիոյ հայոց, որոց նկատմամբ կը յուսանք թէ ազդային լրագրներուն արձագանգ տալով մեր տխուր ձայնին՝ աւելի ազդուապէս կոչում կ'ընեն մեր կեդրոնի հայ եղբայրներն ի կրօնական վտանդից ազատելու համար, որուն ի բովանդակ սրտէ կը բաղձայ

Մ. Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

(*) Այդէն իւրաքանչիւր քաղաքի Հայք պիտի ունենան նաեւ իրենց մասնաւոր հոգաբարձութիւնն ևս։

ՏՈՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈՂՈՐԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ

Հիւանդութեանց

Վկայեալ Փարիզի, Լոնտանի և Վիեննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ։ ՓՈՐՁ ՈՒՌԻ ԵՒ ԲԱԶԱՆԴԱՐ հիւանդանոցներու՝ մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա —կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Պոլսոյ Մարշէի մօտ Արվանի փողոց թիւ 9, իւր ընակարանը։

Պոլիս —ժամ 9½ էն Պահէշ Դարու, Ակիքեան դեղարանն։

Երկուշաբթի, Բերա և հինգշաբթի Պոլիս՝ ազքատաց ձրի։ 824

ՆՈՐԱՀՆԱՐ

ԲԻԻՐԵՂԵԱՑ ԴՐԻՉ

Շատ գրողներու համար անհրաժեշտ. մի անգամ թաթիսելով կը գրէ շատ ու շուտ.

ՓՈՐՁԷ՝ ՈՒ ԴՆԷ՝

Գին 2½ ղրշ.

Մեծաքանակ գնողաց զեղչ կայ

Մի միայն կեդրոն, Թղթավաճառանոց Ա. Մ. Գարիպեան թիւ 10 նիւքսէք-Գալատրրում Ղալաթիա, կամ ի Սամանճիւղն թիւ 366 Ուզուն Չարշը Կ. Պոլիս։ 772 5—5

ՄԻՇՏ 10 ՂՐՈՒՇ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՅՑԵՔԱՐՏԻ

(Ամէն լեզուաւ)

Ֆրանսական ընտիր քարտ. Այցետոմսի յատուկ նուրբ եւ սիրուն գրեր. Ազնիւ ճաշակ. Մաքուր եւ խնամեալ աշխատութիւն։

Դիմել

ի Տպարան Դ. Պաղտասէրեան

Յակոբեան խան, Կ. Պոլիս։

ՅՈՎԱԿԻՄ ԴԱԼԼՄԲԵԱՐԵԱՆ

Վաճառատան կարաւան

Պոլիս Ֆինճանճիլար Եոգուշը Ամերիքան խանի տակ 23 թիւ վաճառատան մէջ կը վաճառուին ամեն տեսակ ոնական պիտոյք, ինչպէս են գեղատեսիլ և դիմացկուն մահճակալներ, նստարաններ, սեղաններ, կարի մեքենայներ, զանազան տեսակ քարիւղի լամպարներ, խոհանոցի և սեղանի սպասներ, ժամացոյցներ, ճերմակեղէններ, ամեն տեսակ արդուզարդի նիւթեր ևն։ Յանձնարարք մեծապէս գոհ պիտի ըլլան թէ դներու չափաւորութենէն և թէ ապրանաց տեսակէն։ 746 9—12

ԱՌՈՒԱՆԿԱՒԱՀ ՕԳՈՒՆՈՒ ՖԷՊԻՒՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՈՏՈՒԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տասն և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի թիւ 301 Տըմիրվիրի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆէպէ անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնքս փութով յառաջ կը տար։ Ի նոր Սեպտեմբեր 1ին։

Լուսանկարչական արուեստին էջ մեր երկար փորձառութիւնը, հաւատեալ մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յանձիք մեզ շնորհել ձեր յանախորդութիւնը։

Ընդունեցէք ևայլն։

ՊՕՂՈՍ ԹՍԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
ԱԼԵՔՈ ԳԱՎՃԵԱՆ

11—75
654

ՏՐ. ԲՆՈՐՍԻ

Հակատենդային դեղ, շինուած ի Ֆրանսա

Մայրդքը Լուսիուս Պրունիկի, ի Հէսսէն Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Բնորսի Անթիբէրիին, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ'առնուի՝ ջրի կամ ուրիշ օ և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամենէն ազդեցիկ ու ամենէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անդարի, ջղային ցաւի, յոգացաւի, ժոնտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Զերմապէս կը յանձնարարուի բժշկական համալսարանէն

Կը գտնուի ամեն ծանօթ դեղագործ և դեղավաճառի քով։

Տր. Բնորսի Անթիբէրիին վրայ փընտռել Սահիծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Բնորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

ՀԱՄՍՈՌՕՏ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի պետս Ազգ. Նախակրթական Վրժրնց.

Վա-երաշխեալ

ՅՈՒՍՈՒՄ. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչ.

Գրեց ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Ազգ. առաջնակարգ ուսուցիչներէն Մարգարեան Գրիգոր Էֆէնտիի աշխատասիրած սոյն դասագիրքն՝ իւր գիւրաւոյց մեթոտով, պարզ և ամփոփ պարունակութեամբն ըստ ամենայնի յանձնարարելի գործ մ'է՝ որ կուգայ կարեւոր մի պակաս լնուլ մեծապէս գիւրացնելով Օսմ. պատմութեան ուսումն մեր ազգ. նախակրթարանաց մէջ։

Ազնիւ թուղթի վրայ և Պաղտատչեան ազնիւ ու ճաշակաւոր տպագրութեամբ։

Գին 100 փարայ

Կեդրոնատեղին է Զարդարեան Գրատուն, Պոլիս Սալ. Համամ։ Կը գտնուի նաև բոլոր գրավաճառաց քով։ 823

ԲԱՆԱՒՈՐ ԵՒ ԳՐԱՒՈՐ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

Ա. Տարի

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԱՐԻՍՏԱԿԻՍ Ց. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Ազգ. Պատ Ուսումն. Խորհրդոյ վերջին բարեփոխեալ դասուց ծրագրին համաձայն և ներկայ Գերման մանկավարժական ուղղութեամբ, վկայեալ երկրաչափ և չափագիտութեան ուսուցիչ Արիստ. Էֆ. Պոյաճեանի պատրաստած Նախակրթարանի Ա. տարիէն մինչեւ Ե.-րդ տարի թուաբանութեան հինգ տարւոյ նոր դասընթացքին Ա. տարին հրատարակուած է։ Այս դասագրքին մէջ 1—10 և 1—50 թուաշրջանների ամենայն կանոնաւորութեամբ և կատարեալ դիւրաւոյց եղանակաւ ուսանելով թուաբանութեան նման դժուար ուսումը պահանջեալ մանկավարժական դասաւանդման աստիճանին հասած է։ Այս Ա. տարւոյ դասագրքով մեր նախակրթարանի փոքրահասակ մանուկները պահպանողական դրութենէն ազատելով ԶՈՒԱՐԹ պիտի ուսանին ԼՈՒՐՋ ՈՒՍՈՒՄՆ։ Յատկապէս Կեդր. Վարչ. Պատ. Ուսումն. Խորհրդէն յանձնարարուած և վաւերացուած է։

Գին 4 ղրուշ.

Վարժարանաց համար % 15 զեղչ։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ 754 7—12

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Վեհ. Կաթուղիկոսի մասնաւոր հրամանաւ տրպագրեալ Սահակեանցի «Սրբազան պատմութեան» Ա. հատորն, այս անգամ Պոլսոյ աշխարհիկ բարբառի վերածուելով հրատարակուած է։

Դիմել կեդրոնատեղին ի Զալաթիա Բիւզանդեան Գրատուն Սեդրաս խան թիւ 5, և ի Պոլիս, նշան Պէրպէրեանի տպարանը։

823 Գին 4 դահեկան 2—5

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆՇ

Հուպուպաթ անպարը իչիւն ալընաճագ սամանրն գարարը գաթիսի իյլուլը բուսմինն երիմինճի չարչէնպիհ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարը եէվմի մեգբիւրտի սաաթ ալ թրտան նիհայէթի սէբիպդի գասար Խազինէի Խասսաի Շահանշ էյ կելմէլէրի իլան օլունուր։

16 իյլուլ 306
315 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա լիւզումընա մէպնի միւպայաա օլունաճագ իքի պին եէտի եիւզ մէթրօ լաճիվէրտա նէֆիէրաթի չուհսաբընն պէհէր մէթրօսը օն եէտի զրուշ օթուզ փարայա թալիպի էօհսէսինէտ օլուպ իյլուլը եիրմի իւչինճիւ կիւնինէ գասար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունուրագ մեգբիւր կիւնտէ գասարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթնասընա վէ երիմի տէօրտունճիւ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնգելինէ թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաճի սայիրէսինէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

19 իյլուլ 1889 816
Նօ. 11 1—3

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ II Կլուբէնկա 22

Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ II Կլուբէնկա 22

94, Եիւքսէք Գալատրրում, Վայվոտայի դիմաց, 94

Այժմ էրէրեկ պէնիզլի կարելի է հագուստ դնել Օ Գրուասանէն.

	Ֆրանկ
Արտանիկ գոսթիւմ գծաւոր կամ ֆասոնէ, ամբողջ բուրդ,	50
Շրվիոդէ բառտըսիս, մէջը մետաքս, ամբողջ բուրդ, վայելուչ ձեւ	28
Ամբողջ ձեւք հագուստ, շրվիոդէ կամ գազմիրէ բրդեայ վերարկու	25
Պոնժուռ գոսթիւմ գծաւոր, գունաւոր կամ ֆասոնէ	45
Պոնժուռ գոսթիւմ գազմիր, լաւ կարուածք և կտրուածք	30
Ահագին մթերք բանդալոններու, սկսեալ 8 ֆրանքէն	—
Տղայոց համար զգեստ, սկսեալ 7 ֆրանքէն	(24)

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Բոսֆորի երկաթուղեաց բաժնեհոլովարաց 148րդ վիճակահանութեան պարբերները

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
559,357	300,000	405,473	1,250	280,143	1,000	878,100	1,000
1,758,838	25,000	574,620	»	371,184	»	1,181,866	»
451,654	10,000	897,076	»	409,366	»	1,288,132	»
556,512	»	918,064	»	409,367	»	1,412,477	»
312,902	2,000	1,266,473	»	451,651	»	1,433,370	»
685,558	»	1,403,339	»	569,940	»	1,497,851	»
1,258,197	»	1,487,533	»	574,618	»	1,680,342	»
1,350,836	»	1,661,873	»	629,920	»	1,680,345	»
1,423,476	»	1,688,469	»	685,557	»	1,688,467	»
1,487,532	»	91	1,000	749,764	»	1,930,512	»
82,860	1,250	212,380	»	791,401	»	1,930,515	»
201,450	»	225,493	»	845,952	»		
379,137	»	235,550	»	874,262	»		

400 ֆրանք շահող թիւեր

92	201,449	405,474	644,575	791,405	996,961	1,213,253	1,403,338	1,661,871
3	212,376	5	657,626	810,006	2	4	40	2
4	7	409,368	7	7	3	5	1,403,851	4
5	8	9	8	8	4	1,258,196	2	5
10,726	9	70	9	9	5	8	3	1,680,341
7	215,656	434,611	30	10	999,136	9	4	3
8	7	2	659,376	821,336	7	200	5	4
9	8	3	7	7	8	1,266,471	1,411,261	1,688,466
30	9	4	8	8	9	2	2	8
30,561	60	5	9	9	40	4	3	70
2	225,491	444,846	80	40	1,005,201	5	4	1,712,081
3	2	7	685,556	845,951	2	1,288 131	5	2
4	4	8	9	3	3	3	1,412,476	3
5	5	9	60	4	4	4	8	4
63,561	234,416	50	692,246	5	5	5	9	5
2	7	451,652	7	874,261	1,006,291	1,327,931	80	1,724,621
3	8	3	8	3	2	2	1,423,477	2
4	9	5	9	4	3	3	8	3
5	20	471,691	50	5	4	4	9	4
73,806	235,546	2	705,596	878,096	5	5	80	5
7	7	3	7	7	1,096,946	1,344,036	1,433,366	1,743,131
8	8	4	8	8	7	7	7	2
9	9	5	9	9	8	8	8	3
10	280,141	488,151	600	892,746	9	9	9	4
82,856	2	2	705,811	7	50	40	1,438,326	5
7	4	3	2	8	1,181,291	1,345,106	7	1,758,836
8	5	4	3	9	2	7	8	7
9	312,466	5	4	50	3	8	9	9
97,706	7	494,931	5	897,077	4	9	30	40
7	8	2	740,651	8	5	10	1,447,301	1,777,146
8	9	3	2	9	1,181,867	1,350,837	2	7
9	70	4	3	80	8	8	3	8
10	312,901	5	4	899,821	9	9	4	9
119,756	3	556,511	5	2	70	40	5	50
7	4	3	749,761	3	1,185,996	1,353,706	1,487,531	1,817,481
8	5	4	2	4	7	7	4	2
9	338,631	5	3	5	8	8	5	3
60	2	559,356	5	910,441	9	9	1,497,852	4
131,381	3	8	753,046	2	6,000	10	3	5
2	4	9	7	3	1,195,581	1,376,351	4	1,818,031
3	5	60	8	4	2	2	5	2
4	359 796	569 936	9	5	3	3	1,602,086	3
5	7	7	50	918,061	4	4	7	4
159,186	8	8	766,431	2	5	5	8	5
7	9	9	2	3	1,210,306	1,394,816	9	1,912,076
8	800	574,616	3	5

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — "ՓԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կա[illegible] ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ տո[illegible] բագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կալագրելու անմիջապէս մեր ապա[illegible] հովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ... գումարք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՍԱՆՔՓՏԵՐԲՈՒԱՁ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ գումարք 6,250,000 — Պահեստի դրամ գումարք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխներն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 գումարք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Եօռկիատիս խան.

35

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Իզմիր Ֆապրիդայի հիւմայունի իլան մէկվրլի միւնագասատա օյան եիւզ էլի պէնտէն իքի եիւզ պէն քիլյա գատար քիրլու ԳԷՐԴԷՄ ԳԷՄԲԷՐՃԷ բուսէլի եափաղըմբէն պէհէր քիլօսը պլիք ղրուշ եիրմի իւշ փարայա թալիպի եօհսէսինտէ օլուպ իրուլն եիրմինճի չարչէնպիհ կիւնի սաաթ օնտա գարարատատէսի քէշիտէ օլունաճաղընտան լիթասրնա վէ եիրմի պիրինճի փէնչէնպիհ կիւնի սաաթ օնա գատար եիւզտէ պէշ թէնգիլաթը գապուլ իլէ մէգքիւր սաաթտա իհսալէյի գաթիյէսի եէրա իտիլէնէկինտէն օլ վէճէյլէ թէնգիլաթա բաղիպ օյանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէկլերի իլան օլունուր։

16 իլուլ 1889 — 814
Նօ. 9 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Իւշիւնճիւ օրտուի հիւմայուն իլան եիրմի պէշ պէն իքի եիւզ օն չիֆթ լիվատիյ իմալի եիւն չօրապրն պէհէր չիֆթի տէօրթ զուրուշա վէ մուհանիա ալթընճը ֆըրդա իլան պաղարկեաշ իմալի օն պէշ պէն պէշ եիւզ չիֆթ եիւն չօրապրն պէհէր չիֆթի տէօրթ պուլուդա զուրուշա վէ պէշինճի օրտուի հիւմայուն իլան օն սէքիզի պէն պէշ եիւզտէն եիրմի իքի պէն չիֆթէ գատար պիրինճի լիվատիմ չօրապրն պէհէր չիֆթի պէշ զուրուշ օն բարայա թալիպլէրի եօհսէսինտէ օլուպ թարիխը իլանտէն իթիասրնա նեհայէթ օն պէշ կիւն խիթամընա գատար միւնագասալէրինէ տէվամ խիյէճէկինտէն իթասրնա թալիպ օյանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէկլերի իլան օլունուր։

18 իլուլ 1889 — 815
Նօ. 10 — 2—3

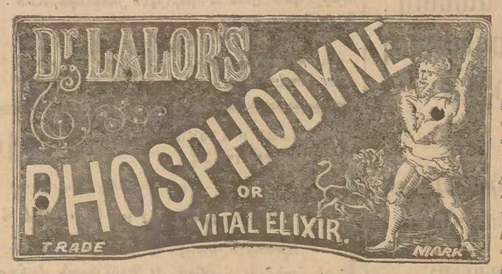

ՕՐՈՂՋԱՒԻԹԻՒՆ ՈՒԺԻ ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈԴԻՆ ՏՈԿԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապրուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈԴԻՆԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժիչ համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, ջնտուութիւն, զառանդաք, առնական կարողութեան վաղաշրջ կորուստ, եւ առնական այժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Ը բուժէ գծուարամարսութիւնը, ջղային հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը։ կէ կասեցնէ կենսական այժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ ասոր հետեւանաց մէջ գեղին ազդեցութիւնն անմոլորելի և ապրանք է, Մեխանիզմութեան զգացում մէնդն եւ սիրտնիրը կ'ամրանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈԿԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈԴԻՆԸ ջղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մանրէներով կենսական նկարագրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տարրով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աճողական է, կը զարգանայ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առատութիւն կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերածորդիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ։ Ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաջողմամբ եւ կորութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որը վարժուելէն հիւանդը շատուց ի վեր կորուած էր։ Մարդոյութիւնը վերանորոգուած է։ Աճողմանը հրաշալի կերպով կ'ուտիպոյ։ Ադեանց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Գունը կը լլնի հանդարտ եւ կաղդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լնեալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողուն կը լլնին, մարմնը պայծառ եւ առոյգ դէմ մը կ'առնու, մտքերը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացէք ստոր նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի Ֆոսֆորտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ամէն յիշերուն մէջ որը բրիտանական կառավարութեան գրասենը կը կրեն ոս բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England բան փորագրուած։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ ճնշողական կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահանոցին քով, կայսրան թրամուէյից, 95 եւ 97

ԿԵԱՆՔ ԱՌՈՒՄՆ Է ԳԵՂ ՄԱՔԵՐՈՒ։

Մ. ԼԷՄՄԱՆ

ՄԵՔՕԷՐՈՒ ՄԻԿ ՀԱՏԻԿ ԱՆՈՒՇԻՆԴ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձնէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը։ Կը դադրեցնէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերացունէ թիերը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը [illegible] է (114 and 116, Southa [illegible]pton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։

Կը վաճառուի Ս. և Ն. Քանֆիլ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 455 Մեծ փողոց Բերա, Իզմիր Քարուանա, Ղալաթիա, Եիւսէք Քարտերը 95 և 97. Բիւլիւքիւրարց քով 77 Էմին Եօնիւ—, 51 Նէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իպիտոնի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։

61

Մ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ւ Ն

ԴԱՌԼԷՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյուք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ժամանակ գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրինոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս ջրկազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թալկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և սակայն ետ կը տրուի ղեղրելով փոխադրութեան ծախքը։

86

1244 MALADIES NERVEUSES

CAPSULES du Docteur Clin

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Les Capsules du Docteur CLIN au Bromure de Camphre s'emploient dans les Maladies nerveuses et du Cerveau et contre les Affections suivantes :

Asthme, Insomnie, Battements du Cœur, Hystérie, Epilepsie, Hallucinations, Etourdissements, Migraines, Affections des voies urinaires et pour calmer les excitations de toute nature.

Une Instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les Véritables Capsules au Bromure de Camphre de CLIN & Cie, de PARIS, que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.

ՅՕԴԱՑԱԻԻՐ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Շ. ԷՔԷՌՏԷԼԻ հաստատուր Սէլ. ոք Լէմէնները, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միջանցքին մէջ գտնուող տաղը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդեցութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց։

445

ԼԸ ԲԷՈՒՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cie. Ի ԲՈՒՐԻՋ և Դեղարանաց մէջ։

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆՍԱ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Յունվար ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած եւ ստորագրուած 906 նոր մուրհակներ (բոլոր) որք կը կազմեն ապահովագրեալ գումարգլուխ, Ֆր. 8,539,255
Բաժիններու գանձումն » 1,345,300
Վճարուած մահուանց առթիւ » 296,100
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ Ֆր. 86,699,089-12
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց Ֆր. 408,448,921-31
Վճարեալ գումարք » 141,524,497-
Տեղեկութեանց համար դիմել առ բիհանուր Գործակատարն Պ. ԼԻՈՆՆԷԼ ՊՈՆՏԻ Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայրի, երկրորդ յարկ. 48

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՍԼԱՆ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 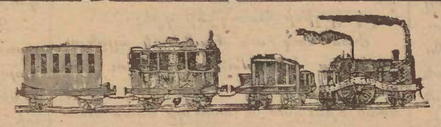 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ—(Սկսեալ 1 Յունիս 1889)

ԴԻՒ. Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ — ԹՐԷՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառ. խումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. ճեպն. թ. 2 Բ.Ս. ր.	Կռ. խ. ճեպն. թ. 4 Ա.Ս. ր.	Կռ. խ. թանկ. թ. 52 Ա.Ս. ր.
	Երեկոյ ժ. Վ.	Երեկոյ ժ. Վ.	Առաւ. ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ... մեկնումի	7 20	8 18	7 50
Գումրգաբու ...			8 8
Եէտիգուլէ ...			8 22
Մարմարա ...			8 39
Ալյանէ-Ճանտա ...			8 52
Գիւլճիւք—Զէյթունտէ ...			9 4
Լարթա—գուլէ ...			9 48
Հատրանէզ ...		9 16	10 15
Զամիրճէ ...			10 55
Գեայաքճէ ...	9 50	10 46	11 33
Սինէքլի ...			12 51
Զէյթունտէ ... ժամանումն		12 02	1 33
Զէյթունտէ ... մեկնումի		12 04	1 53
Զորլու ...	11 50	12 47	2 47
Մուրատլը—Փէօրէքլի			3 37
Սէհիսլէր—Չէրքէշ Լիք			4 7
Լիւլէ—Պուրկազ ...		2 19	4 47
Պապա—Իսպի	1 55	2 51	5 31
Բայլը—գէյ			6 14
Ուզուն—Քէօբրու ...		3 57	6 58
Գուլէրլի—Պուրկազ ...		4 18	7 32
Ռոզլի ...			7 57
Ադրիանուպոլիս ... ժամ	4 14	5 09	8 44
			Երեկոյ ժ. Վ.
			Կռ. խ. թանկ. թ. 122 Ա.Ս. ր.
			Բարձր է ՝ ՝
			Երեկոյ ժ. Վ.
Ադրիանուպոլիս ... մկ.	4 19	5 19	7 25
Գասրգէյ ...			8 5
Մուսթաֆա բաշա ... ժամ	5 18	6 15	8 48
Մուսթաֆա բաշա ... մկ.	5 20	6 30	9 3
Հարմանլը ... ժամ	6 4	7 12	10 3
Հարմանլը ... մկ.	6 9	7 27	10 23
Թրընօվա-Սէվէնլի ժամ.		7 51	10 55
			Կռ. խ. թանկ. թ. 124 Բարձր է ՝ ՝
			Առաւ. ժ. Վ.
Թրընօվա—Սէվէնլի մկ.		8 01	11 15
Գայամճըք—Հապէյ ...		8 38	12 10
Եէնի—Պահչէ ...		9 27	1 24
Բաքալը ...	8 32	9 53	2 9
Գաթախից—Մեհանիմլը ... ժամ.	9 21	10 20	2 46
Գաթախից—Մեհանիմլը ... մկ.	9 31	10 42	3 11
Թաղար Բաղարճըք ...		11 1	3 31
Սարամբէյ ...		11 58	4 54
Պէյլօվա ... ժամ.	11 10	12 24	5 25
	Առաւ. ժ. Վ.	12 48	Երեկոյ ժ. Վ.
Սոֆիա ... ժամ.	3 18	4 29	
Նիշ ...	9 20		
	Բարձր է ՝ ՝		
Պէլկրատ ...	2 48		
Պուտապէշտ ...	10 05	1 25	
Վիէննա ...	3 15	7 15	
	Բարձր է ՝ ՝		
Սկիւպ ...		12 40	
Սէլանիկ ...		9 35	

Կառ. խումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. ճեպն. թ. 1	Կռ. խ. ճեպ. թ. 3	Կռ. խ. թանկ. թ. 123
		Ա.Ս. ր.	Բարձր է ՝ ՝
	Ժ. Վ. Բարձր է ՝ ՝	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Սէլանիկ ... մեկնումն		6 00	
Սկիւպ ...		2 38	
Վիէննա ...	8 23	8 00	
	Բարձր է ՝ ՝		
Պուտապէշտ	2 38	2 40	
Պէլկրատ ...	9 30		
Նիշ ...	3 30		
Սոֆիա ...	9 00	12 16	
	Առաւ. ժ. Վ.		Երեկոյ ժ. Վ.
Պէյօվա ... մեկ.	12 40	3 57	Առաւ.
Սարամբէյ ...		4 15	6 15
Թաղար Բաղարճըք ...		4 42	6 58
Փիլիպէ ... ժամ	2 12	5 35	8 05
Փիլիպէ ... մեկ.	2 17	6 00	8 29
Գաթախից—Մեհանիմլը		6 21	9 00
Բաքալը ...	3 08	6 42	9 52
Եէնի Պահչէ ...		7 12	10 36
Գայամճըք—Հապէյ ...		8 1	12 00
Թրընօվա-Սէվէնլի ժամ.	4 55	8 35	12 44
			Երեկոյ ժ. Վ.
			Կռ. խ. թանկ. թ. 124 Ա.Ս. ր.
			Բարձր է ՝ ՝
			Երեկոյ ժ. Վ.
Թրընօվա—Սէվէնլի մեկ.	5 00	8 42	1 05
Գայամճըք—Հապէյ ...	5 24	9 06	1 38
Հարմանլը ... մեկ.	5 29	9 21	1 58
Մուսթաֆա-փաշա ... ժամ.	6 10	10 02	2 52
Մուսթաֆա-փաշա ... մեկ.	6 15	10 17	3 16
Գասրգէյ ...			3 58
Ադրիանուպոլիս ... ժամ.	7 09	11 13	4 30
			Երեկոյ ժ. Վ.
Ադրիանուպոլիս ... մեկ.	7 14	11 25	6 25
Ռոզլի ...			7 13
Գուլէրլի—Պուրկազ (Պիւրգ)		12 19	7 25
Ուզուն—Քէօբրու ...		12 38	8 55
Բայլը—գէյ ...			9 35
Պապա—Իսպի ...	9 36	1 50	10 24
Լիւլէ—Պուրկազ ...		2 18	11 00
Սէհիսլէր—Չէրքէշ Լիք			11 36
Մուրատլը—Քէօբրէքլի			12 12
Զորլու ...		3 48	1 09
Զէյթունտէ ... ժամ.	12 12	4 25	1 53
Զէյթունտէ ... մեկ.	12 17	4 30	2 18
Սինէքլի ...			3 03
Գեայաքճէ ...			3 35
Զամիրճէ ...	1 57	6 11	4 27
Հատրանէզ ...		6 47	5 18
Լարթա—գուլէ ...			5 42
Գիւլճիւք—Զէյթունտէ			6 12
Ալյանէ-Ճանտա ...			6 27
Մարմարա—գիւղ ...			6 42
Եէտիգուլէ ...			7 00
Գումրգաբու ...			7 14
Կ. Պոլիս (Պիւրգ) ... ժամ.	4	8 15	7 20
	Երեկոյ ժ. Վ.	Առաւ. ժ. Վ.	Երեկոյ ժ. Վ.

Կառ. խումբ Թ. 322 Բէ. Դշ. Որ.	Ժ. Վ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառաքմբոց հետ	
Սարմաշէն ... ժամ.	12 11
Ադրիանուպոլսոյն ... ժամ.	10 55
	Երեկոյ ժ. Վ.
Թրընօվա—Սէվէնլի մեկ.	1 15
Գասրգունաբ ...	2 00
Բասոնէ—Պահչալէսի ...	3 05
Եէնի—Զագրա ...	4 15
Ալիքս—Բէրմանլը ...	5 10
Եասպօլա ... ժամ.	6 00
	Երեկոյ ժ. Վ.

Կառ. խումբ Թ. 321 Դշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ.
	Առաւ.
Եասպօլա ... մեկ.	6 06
Ալիքս—Բէրմանլը ...	7 13
Եէնի—Զագրա ...	8 09
Բասոնէ—Պահչալէսի ...	9 12
Գասրգունաբ ...	10 12
Թրընօվա—Սէվէնլի ժամ.	10 46
	Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառաքմբոց հետ	
Ադրիանուպոլսոյ համար մեկ.	1 05
Սարմաշէնի համար մկ.	11 15

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷՆ ԱՂԱՃ.

Կառ. խումբ Թ. 222 Դշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ.
	Երեկոյ ժ. Վ.
Տէտէ—Աղաճ ... մեկ.	1 15
Ֆերրէ ...	2 28
Պիտիլլի ...	3 28
Սուլիլի ...	4 31
Տիմիրճաբա ...	5 38
Գուլէրլի—Պուրկազ ...	8 19
Ռոզլի ... »	6 18
Ս. Պոլիս ... ժամ.	7 10
	Երեկոյ ժ. Վ.

Կառ. խումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Որ.	Ժ. Վ.
	Առաւ.
Ս. Պոլիս ... մեկ.	5 20
Ռոզլի ... »	6 25
Գուլէրլի—Պուրկազ մեկ.	7 20
Ռոզլի ... »	7 55
Տիմիրճաբա ...	8 45
Սուլիլի ...	9 07
Պիտիլլի ...	10 00
Ֆերրէ ...	11 01
Տէտէ—Աղաճ ... ժամ	12 00
	Կէսօր

Սոորագծեալ վարկեանները գիշերուան ժամը կը նշանակեն ակաթով. երեկոյեան ցնց մինչև առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե)

196